

panorama

inforegio

34

2010. nyár

Regionális politika integrált megközelítésben

360°-os körkép

AZ OLVASÓKHOZ

Dirk Ahner

3

KÖRKÉP

A kohéziós politika integrált megközelítése

4-5

INTERJÚK

Fabrizio Barca – Brian Robson

6-9

EURÓPÁT JÁRVA

Projektok Portugáliából, Magyarországról, Franciaországból, Lengyelországból, Németországból és Belgiumból

10-13

BAJORORSZÁG KÖZELEBBRŐL NÉZVE

Bajorország: integrált intézkedések segítik a szerkezetileg gyengébb térségeket abban, hogy a lehető legtöbbet tudják kihozni magukból

14-15

KÖZÖS ALAPOK

Integráció a gyakorlatban

16-17

EMELKEDŐ PÁLYÁN

Városfejlesztés és integrált politika – Közösségi támogatás a városfejlesztés részére

18-20

SPECIÁLIS TEMATIKUS CIKK

A legkülső régiók integrált megközelítésben

21

RÉGIÓS TÉMÁK

A kohéziós politika: az Európa 2020 stratégia szíve

22-23

RENDSZERES HELYZETJELENTÉSÜNK

A mannheimi „Popakademie” projekt központjából
A Swansea-i Egyetemen működő Nanoegészségügyi Központból (Centre for NanoHealth)

24-25

HÁLÓZATÉPÍTÉS

Közkinccsé tett ötletek, közös eredmények (RegioStars 2010, OPEN DAYS 2010, URBACT éves konferencia)

26-27

28

ESEMÉNYNAPTÁR – SZÓLJON HOZZÁ!

„Integráció”, „integrált megközelítés”, „integrált politikai döntéshozatal”: a Panorama jelen számában azon gondolkodunk el, hogy mi húzódik meg e szavak mögött. A politikák kölcsönös egymástól függése azt jelenti például, hogy a közlekedési rendszereknek nemcsak az utasforgalommal kell foglalkozniuk, hanem környezeti tényezőket is figyelembe kell venniük, mint például a hatékony energiafelhasználást, a zajszintet és a légszennyezést.

A közelmúltban végbement gazdasági válságnak az EU-ra gyakorolt hatásai miatt még sürgetőbbé vált a hatékony politika kialakítására való törekvés. Ez volt az előzménye annak, hogy a Bizottság közzétette az Európa 2020 stratégiát, amely a következő célokat tartalmazza:

- Intelligens növekedés: tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása.
- Fenntartható növekedés: erőforrás-hatékonyabb, környezetbarátabb és versenyképesebb gazdaság.
- Inkluzív növekedés: magas foglalkoztatás, valamint szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

Ennek eléréséhez olyan megközelítésmódokra lesz szükség, amelyek maximálisan szem előtt tartják az egyes szakpolitikai területek egymásra gyakorolt hatását.

A 2013 utáni programok új generációjának kidolgozása lehetőséget kínál majd arra, hogy javítsuk a kohéziós politika hatékonyságát és végrehajtásának színvonalát. Fontos megragadnunk ezt az alkalmat arra, hogy felülvizsgáljuk politikánkat, és figyelme középpontjába a hatásokat és eredményeket helyezzük.

Ahogy egyre hevesebbé válnak az európai kohéziós politikáról szóló viták, foglalkoznunk kell azzal a kérdéssel is, hogy miként kínálhat ez a politika megfelelő keretrendszert az emberek tudásához és preferenciáihoz igazodó integrált megoldások számára és kerülheti el ugyanakkor az uniformizált szemléletmódot.

A Panorama e száma áttekinti, hogy az integrált megközelítést hogyan alkalmazzák a jelenlegi időszakban; különös figyelmet szentel Bajorországnak, de emellett franciaországi, németországi, magyarországi, lengyelországi és portugáliai példákat is megvizsgál. A Lille–Kortrijk–Tournai Eurometropolisz kapcsán górcső alá veszi továbbá azt is, hogy ez a megközelítésmód miként alkalmazható a területi együttműködésre.

Az integrált megközelítés különösen bevált a városokkal kapcsolatban; ehhez a témakörhöz kapcsolódva a „Városfejlesztés és integrált politika” című cikk bemutatja, hogy az európai kohéziós politika hogyan járult hozzá az integrált városfejlesztés elterjesztéséhez.

Európa legkülső régiói szintén figyelmet érdemelnek, ugyanis gyakran nehézséget jelent számukra azon problémák leküzdése, amelyek abból adódnak, hogy távol fekszenek Európa gazdasági növekedésének központjaitól. Itt a területi megközelítésmód – amely szerves részét alkotja az európai kohéziós politikának – különösen fontos szerephez juthat.

Végül a terület két szakértője fejt ki az integrált megközelítésről alkotott nézeteit: Brian Robson, a Manchesteri Egyetem (Nagy-Britannia) professzora, valamint Fabrizio Barca professzor, az „An Agenda for a Reformed Cohesion Policy” (A megújult kohéziós politika feladatai) című független jelentés szerzője.

Remélem, tetszeni fog Önnek a Panorama e száma, és saját munkájába is „integrálni” tudja majd az itt bemutatott ötletek és fogalmak némelyikét.

Kellemes olvasást!

Dirk Ahner

Főigazgató, Európai Bizottság
Regionális Politikai Főigazgatóság

A KOHÉZIÓS POLITIKA INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSE

Az utóbbi években az európai kohéziós politikáról folytatott viták gyújtópontjában a politikai döntéshozatal „integrált megközelítésének” előnyei álltak. De mit is értünk ezen valójában? A Panorama magazin e száma arra vállalkozik, hogy megmagyarázza, miről szól az integrált megközelítés.

Honnan származik az ötlet?

Az integrált megközelítés eredete az európai kohéziós politika kezdetéhez köthető. 1957-ben, amikor a hat alapító ország aláírta a Római Szerződést, céljuk az volt, „hogy erősítsék gazdaságaik egységét és biztosítsák harmonikus fejlődésüket a különböző régiók között meglévő különbségek és a hátrányos helyzetű régiók elmaradottságának csökkentésével”. Ezt a célkitűzést az azzal kapcsolatos aggodalom motiválta, hogy egyes kevésbé fejlett térségek nem lennének képesek profitálni a fokozott piaci integrációból.

A fokozatos bővítések nyomán jelentősen megnövekedtek a régiók közötti különbségek az EU-ban. Amikor Görögország, Spanyolország és Portugália 1986-ban csatlakozott az Unióhoz, 12,5%-ról 20%-ra ugrott az olyan térségekben élő népesség aránya, ahol a GDP egy főre eső hányada nem érte el az uniós átlag 30%-át. A legutóbbi két bővítés drámai mértékben fokozta a régiók közötti különbségeket a fejlettségi szint tekintetében, és tovább növelte az olyan politika iránti igényt, amely valamennyi térségben előmozdítja a fejlődést.

A Lisszaboni Szerződés kifejezetten elismeri a területi kohéziót mint az Unió egyik alapvető célkitűzését a gazdasági és a társadalmi kohézió mellett. Ebből az következik, hogy a területi szempontok is fontosak, így a Közösség politikai intézkedéseinek kialakítása során – beleértve az Európa 2020 stratégiában körvonalazott célokat is – jobban figyelembe kellene venni azok adott térségekre gyakorolt hatásait.

Az integrált megközelítés hangsúlyozza, hogy a fejlődés előmozdításához elengedhetetlen az állami politikai intézkedések szoros összehangolása. Például mind az infrastrukturális beruházások, mind az oktatásba és az innovációba történő befektetés hozzájárulhatnak a fejlődéshez. Ez az összehangolás azonban hatékonyan csak regionális szinten mehet végbe, ugyanis a növekedési tényezők nagymértékben különbözhetnek az egyes régiókban. Ennek következtében a kohéziós politika elsősorban az integrált vidékfejlesztési stratégiákra támaszkodik.

A jelenlegi környezet

Az utóbbi években az európai kohéziós politika a regionális gazdasági fejlesztés egy új modelljét vezette be. Míg korábban olyan politikát folytatott, amely arra törekedett, hogy kompenzálja az egyes régiók hátrányait, mára olyan politikát dolgozott ki, amelynek célja a regionális szintű növekedés és versenyképesség javítása. Az integrált megközelítés itt válhat rendkívül értékesé. Nincs értelme kiemelni egy konkrét szakpolitikai területet – például a közlekedést –, ha közben figyelmen kívül hagyjuk a környezeti, a szociális és a többi gazdasági szakpolitikai területeket.

A közelmúltban elvégzett kutatások eredményei alapján a gazdasági növekedés nem egyszerűen az erőforrások meglétén múlik, hanem azon is, hogy megtalálják a módját az egymással kölcsönösen összefüggő növekedési tényezők hatékony kezelésének. Egy 2009-es OECD-jelentés például amellet érvelt, hogy az infrastrukturális fejlesztések önmagukban nem eredményeznek automatikusan fokozott növekedést. Azonban ha ezeket egybekötik az oktatást és az innovációt érintő fejlesztésekkel, az infrastruktúrába történő beruházás már szignifikáns mértékben kihat a növekedésre.

Hasonlóképpen: még ha a kutatás és fejlesztés egy konkrét területen vagy régióban összpontosul is, ebből nem következik feltétlenül, hogy a belőle származó előnyök csak a kérdéses régióban lesznek érzékelhetőek. Az, hogy egy régió milyen teljesítményt képes felmutatni egy adott ágazatban, gyakran szorosan összekapcsolódhat egy másik ágazatban nyújtott teljesítményével. Ezt figyelembe véve törekedni kell arra, hogy a regionális gazdasági fejlesztési stratégiákat ne egymástól elszigetelve alakítsák ki.

De hogyan illeszkednek egymáshoz mindezek a célok?

Az európai kohéziós politika átfogó célkitűzése mindig is az Unió és régiói harmonikus fejlődésének előmozdítása volt. Ebben a tekintetben jelentősen hozzájárul az Európa 2020 stratégia három stratégiai céljának megvalósulásához:

A méridai római színház új látogatóközpontja, Extremadura, Spanyolország

- Az intelligens növekedéshez azáltal, hogy növeli a versenyképességet, mégpedig különösen a kevésbé fejlett régiókban;
- az inkluzív növekedéshez azáltal, hogy előmozdítja a foglalkoztatást és javítja az emberek jólétét;
- a fenntartható növekedéshez pedig azáltal, hogy védi és javítja a környezet minőségét.

Az integráció és a térségspecifikus politikai intézkedések

Hogyan fér tehát össze az integrált megközelítés az olyan területi alapon meghatározott politikával, mint amilyen az európai kohéziós politika? Az európai kohéziós politikai programok napi szintű megvalósítása rámutat annak szükségességére, hogy a kormányzat több különböző szintjét is be kell vonni a munkába. Ha szorosan együttműködik az európai, nemzeti, regionális és helyi szereplőkkel, az európai kohéziós politika növelheti a különféle szakpolitikai területek közötti összhangot és szinergiát. Ez a bevált gyakorlatok terjedéséhez is hozzájárulhat.

A területen alapuló megközelítésmód annak szükségességére is felhívja a figyelmet, hogy a földrajzhoz rugalmasabban kell hozzáállni, ugyanis hol kis léptékű területekkel van dolgunk, mint például szigetek vagy városrészek esetében, hol pedig nagyokkal, mint például nagyvárosi térségek vagy olyan makrorégiók esetében, mint a Balti-tenger. Például egyes kohéziós politikai programok arra vállalkozhatnak, hogy javítsák a széles sávú kapcsolatokhoz való hozzáférést régiójuk olyan részein, ahol az ehhez szükséges beruházásból származó haszon nem elég magas ahhoz, hogy a cégek ezt maguk megtegyék. Más programok esetleg azt akarják, hogy olyan több régióra kiterjedő dimenziójuk legyen, amelyen keresztül közös stratégiát teremthetnek meg egy funkcionális egységet alkotó térség számára. A földrajz tehát továbbra is fontos.

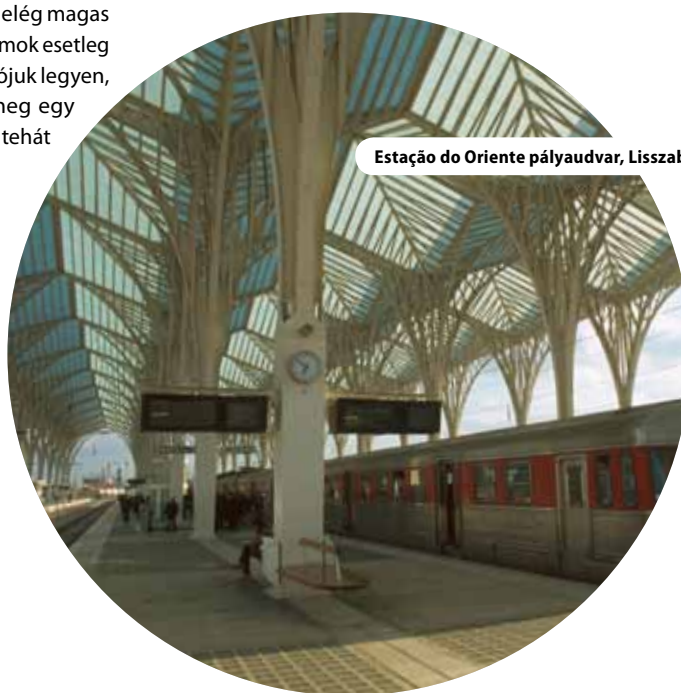
Az integráció is rejt kihívásokat

Végezetül az integrált megközelítés azokkal szemben is támaszt kihívásokat, akik a gyakorlati munkát végzik a helyszínen. A regionális gazdasági fejlesztés integrált megközelítésének alkalmazása azt kívánja a politikai döntéshozóktól, hogy olyan programstratégiákra támaszkodjanak, amelyek valós szükségletekre irányulnak, és ne veszítsék szem elől ezt a célt csak azért, mert a különálló ágazatokra viszonylag könnyebb erőforrásokat fordítani.

Ehhez az is szükséges, hogy a célokat magában az adott régióban fennálló nehézségek elemzése alapján tűzzék ki. Például figyelembe kell venni – esetleg országos szinten is –, hogy milyen szerepet játszhat a közlekedési rendszer a tágabb gazdasági, társadalmi és környezeti célkitűzések teljesítésében.

A helyi szintű stratégiákat nem egymástól elszigetelve kell kialakítani, hanem gondolni kell a más területeken, például szomszédos régiókban megvalósításra kerülő stratégiákra is. Ezzel összefüggésben az európai kohéziós politika rendelkezik olyan tapasztalatokkal a régiókon átívelő koordinációs programok fejlesztésének támogatása terén, amelyekre szükség van ahhoz, hogy az EU régiói kölcsönhatásba tudjanak lépni egymással és ki tudják aknázni szinergiáikat. Egyszerűen megfogalmazva az integrált megközelítés révén – a különböző szakpolitikai területekhez tartozó intézkedések összehangolásával együtt – jobb eredmények érhetők el, mint különálló kezdeményezésekkel.

„...az integrált megközelítés azokkal szemben is támaszt kihívásokat, akik a gyakorlati munkát végzik a helyszínen. „

Estação do Oriente pályaudvar, Lisszabon, Portugália

FABRIZIO BARCA

Dr. Fabrizio Barca az olasz gazdasági és pénzügyminisztérium főosztályvezetője.

Barca az Európai Bizottság különleges tanácsadójaként dolgozik, politológiát oktat egy párizsi egyetemen, valamint sokat írt a vállalatirányításról és az olasz történelemről.

A kohéziós politika jövőjéről elkészített jelentésében ezt a politikát térségspecifikusként jellemezte. Ha ebből indulunk ki, hogyan erősíthetjük a kohéziós politikát azáltal, ha integrált módon közelítünk a politikai döntéshozatalhoz? Van-e kapcsolat a politikai döntéshozatal e két szemlélete között?

A „térségspecifikus” szemléletmód olyan politikai stratégiát jelent, amelynek célja a fejlődésnek (az adott térséghez képest) kívülről történő ösztönzése a fennálló környezethez igazított lépések révén. A különféle ágazati intézkedések közötti integráció – a szerződések, a többszintű irányítás, valamint a partnerségi rendszerek mellett – a térségspecifikus politikai döntéshozatal egyik eleme.

Az integrációhoz térségspecifikus szemlélet szükséges, mert különféle ágazati intézkedéseket kizárólag helyi szinten lehet integrálni. Létezhet ugyan ágazati együttműködés a szövetségi állam, a nemzet vagy a régió fővárosában is, de az ott megvalósuló integráció csupán elméleti jellegű. Csak az egyes projektek szintjén vehetők figyelembe az adott helyszín sajátosságai és ismerhető fel az, hogy – mondjuk – egyszerre négy különböző dologra van szükség a célunk eléréséhez.

A The Union and Cohesion Policy – Thoughts for Tomorrow (Az Unió és a kohéziós politika – Gondolatok a holnap számára) című cikkében különböző kihívásokat ismertet, amelyekkel szembe kell néznie az EU-nak, például természeti, gazdasági és társadalmi nehézségeket. El tudná mondani, hogy Ön szerint az ilyen problémák integrált megközelítése hogyan és miért lehet hasznos?

Ennek számos oka van, amelyek közül hármat szeretnék kiemelni. Az első ok az, hogy a szóban forgó kihívások természetüknél fogva térségspecifikusak. Mind az éghajlatváltozás, mind a migrációval kapcsolatos kihívások, valamint például ezzel összefüggésben az innovációs kényszer is olyan problémák formájában jelentkeznek, amelyek igazából csak helyi szinten válnak láthatóvá.

A második ok az előzőből következik. Ahhoz, hogy meg tudjunk birkózni a jelenlegi kihívásokkal, össze kell kapcsolnunk egymással a rutint és az univerzális, nem konkrét környezetekhez kötődő tudást azokkal az ismeretekkel, amelyekkel a helyi szinten tevékenykedő szereplők rendelkeznek. Szükség van a helyi szakértelemre is, és olyan megközelítésmódot kell alkalmaznunk, amelynek révén hozzá tudunk ehhez férni.

A harmadik elem az intézkedések megvalósításához kapcsolódik. Az USA-ban és Európában is megtanultuk: úgy lehet hatékony a politika, ha soha nem ámítjuk magunkat azzal, hogy végleges megoldást találtunk valamire. Nem léteznek végleges megoldások. Bármilyen hatékony is egy politika, nagyon gyorsan elveszíti hatékonyságát, ugyanis az emberek megtalálják a módját annak, hogy miként járhatnak túl az eszén. Tehát a politika megközelítésének, megoldásának és működtetésének a kulcsa a kísérletközpontú szemlélet; ezt olyan politikaként határozhatjuk meg, amely lehetővé teszi az emberek számára, hogy kísérletezzenek különféle megoldásokkal, és nyomon követhessék, bírálhassák azokat, valamint kifejezhessék beleegyezésüket vagy egyet nem értésüket. A kísérletközpontú szemlélet számára ugyancsak a térségspecifikus megközelítésmód jelenti a megfelelő politikai teret.

Beszélt annak fontosságáról, hogy világosan és explicit módon különbséget kell tennünk egyfelől a bevétel növelését és a növekedés ösztönzését célul kitűző, másfelől az egyenlőtlenségek csökkentését célzó politikai beavatkozások között. Nem ellentétes ez az integrált szemlélettel?

A fejlesztéspolitika céljai között egyaránt szerepel a méltányosság és a hatékonyság: egyfelől a társadalmi befogadás, amely az emberek jólétének többdimenziós vonatkozásait jelenti, másfelől pedig a kapacitások teljes kiaknázása, amely a hatékonyság szempontját képviseli. A kérdést tehát úgy tehetjük fel: „Nem igaz-e az, hogy a társadalmi befogadás megvalósulásának megghiúsulása magyarázatot adhat arra, hogy miért nem tudjuk teljes mértékben kiaknázni a meglévő kapacitásokat?”

Való igaz, hogy ahol gyengék az intézmények és a kapacitások, ott csak korlátozottan van lehetőség arra, hogy érvényesülni tudjanak az újítók; ehelyett a „régigárda” hajlamos megőrizni a pozícióit, és ez intézményi stagnálást eredményez.

A térségspecifikus politika – amennyiben helyesen alkalmazzák – változásokat eredményez az intézményrendszerben és az innovációra is kihat, de csak hosszú távon. Azonban (bár az okok azonosak lehetnek) a társadalmi befogadás

” Az integrációhoz térségspecifikus szemlélet szükséges approach. ”

javítása nem szükségképpen eredményezi egyszersmind a kapacitások javulását is, és ez fordított irányban is igaz. Túl régóta soroltuk a szociális teendőket a hatékonyságot érintő feladatok közé, azt állítva, hogy mindkettővel egyszerre tudunk foglalkozni. Ez azonban nem fedi a valóságot.

Továbbá – és ez még az előbbieknél is fontosabb – az sem igaz, hogy azok a beavatkozások, amelyek a legjobban tudnak kezelni egy problémát, egy másik kihívás megoldására is a legalkalmasabbak. Vegyünk egy konkrét példát: képzeljünk el egy olyan régiót, amelynek gondot okoz rossz oktatási rendszere, és regionális finanszírozási eszközöket készül befektetni az általa nyújtott oktatás színvonalának javítására. Ott van egyrészt a legjobb húsz, potenciálisan kimagasló tehetségű egyetemi hallgató, akiknek a képzését radikálisan fejleszteni kellene. A másik oldalon áll az a tény, hogy a diákok többsége végzettség nélkül, 16 évesen abbahagyja iskolai tanulmányait.

Mire fordítsuk egy ilyen helyzetben a pénzt? Ha a tudományos karrier tekintetében tehetséges fiatalokba, esélyeikbe és elgondolásaikba fektetünk be, ez rövid időn belül pozitív hatást gyakorol a kutatásra és az innovációra. Ezáltal fellendíthetjük régióink versenyképességét. Ha másfelől a pénzt az alacsony képzettségű, az iskolai tanulmányokat félbeszakító fiatalokra fordítjuk, a régióban zajló innovációért semmit sem teszünk, ellenben roppant mértékben hozzájárulunk a társadalmi befogadáshoz, ezek a fiatalok ugyanis két-három év múlva jobb állampolgárrá válnak, és mind saját maguk, mind környezetük számára hasznosabbak lesznek.

A fejlesztéshez mindkettő hozzátartozik, és a kohéziós politikának mindkét kérdéskörrel foglalkoznia kell, azonban mindkettőt világosan meghatározott, egymástól elkülönülő intézkedések révén kell kezelni, amelyeknek kimondottan vagy az egyik, vagy a másik célkitűzésre kell irányulniuk.

Van még egy okunk arra, hogy így járjunk el, ez pedig az eredmények elérésével függ össze. Ha azt állítjuk, hogy mindkét kérdéskörrel egyszerre foglalkozunk, a helyi szintű közigazgatási tisztviselők nem fogalmazzák meg kellően világosan a célkitűzéseiket. Ily módon kibújhatnak az eredményeik nyomon követése és ellenőrzése alól. Azáltal, hogy világosan megkülönböztetjük egymástól az egyes célokat, sokkal tisztábban láthatjuk, hogy mi történik.

Az értékelés jelenleg a figyelem középpontjában van. Az integrált politikai döntéshozatal nem nehezíti meg az értékelést?

Az őszinte válasz úgy hangzik, hogy „de, igen.” Az integráció nyomán nehezebb számszerűsített, alapos, kontrafaktuális értékelést készíteni a hatásokról, ugyanis a különböző ágazati beavatkozások integrálása definíció szerint azt jelenti, hogy az intézkedések többkomponensűek lesznek. Ahhoz, hogy egy nehézségekkel küzdő térségben javítsuk a gyermekek esélyeit, olyan csomagot célszerű összeállítanunk, amely kiterjed a tanítás minőségére, a gyerekek biztonságára mind az iskolában, mind az utcán, a mobilitásukra és így tovább.

A csomagok értékelése a következő problémát veti fel: sosem tudhatjuk, hogy a komponensek közül melyik működik; megkapjuk ugyan a választ, hogy a csomag működött, de azért tudni szeretnénk azt is, hogy pontosan miért és hogyan. Meg lehetett volna csinálni az egyik dolgot a többi nélkül is?

Tehát nagyobb a kihívás, de a kísérletközpontú szemlélet – amelynek alkalmazására lehetőség nyílik a térségspecifikus megközelítésmód keretében – megfelelő válasz, mert bátorítja a térségben élőkkel folytatott nyílt, őszinte párbeszédet. Olyan valós idejű, együttműködésen alapuló laboratórium, amelybe belefér a sikertelenség is.

BRIAN ROBSON

Brian Robson a Manchesteri Egyetem professor emeritusa.

A – Robson által 1983-ban alapított – Centre for Urban Policy Studies (CUPS, Várospolitikai Tanulmányok Központja) keretében kiterjedt kutatásokat folytatott a kormány számára a város- és regionális politika értékelése céljából.

Milyen hozzáadott értéket képvisel a regionális gazdasági fejlesztés integrált megközelítésmódja?

Az integráció két aspektusa is hozzájárulhat a gazdasági fejlesztés sikerességéhez. Az első a gazdaság különféle „tartományainak” összekapcsolása. A lakhatás, a közlekedés, a foglalkoztatás és a környezet minősége, valamint a társadalmi elemek egész sora mind kölcsönhatásban állnak egymással és kihatnak a gazdasági fejlődésre. Mindazonáltal adminisztratív okokból a kormányzati rendszerek kivétel nélkül különálló tartományokra vannak felosztva. Az ilyen rekeszek között a közös prioritások kialakítása sohasem könnyű feladat, mivel mindnek megvannak a saját céljai, prioritásai és költségvetései. Ennek ellenére fontos, hogy a regionális gazdasági fejlesztés kapcsán átlássuk, hogy ezek az intézményileg egymástól elkülönülő elemek miként hatnak egymásra. A munkaerőpiacok és a lakásingatlan-piacok közötti kulcsfontosságú kapcsolatok alapvetően meghatározzák a gazdaság szerkezetét. Ez fokozza a közlekedéspolitikai bevonásának szükségességét, amiben eddig nem minden tagállam volt sikeres.

A második hasznos szempont az, hogy a tér központi helyre kerül a napirenden. A gazdasági fejlesztés mindannyiunkat arra kényszeríti, hogy földrajztudóssá képezzük ki magunkat, és felismerjük a tér fontosságát. Nagy-Britanniában az angliai regionális intézmények előtt jelenleg az a feladat áll, hogy integrálniuk kell a korábban kialakított, egymástól elkülönülő, a térbeliség szempontját figyelmen kívül hagyó gazdasági stratégiákat olyan térbeli stratégiákkal, amelyek közé a lakhatáspolitikai is tartozik. Ez nem könnyű. Arra kényszeríti a politikai döntéshozókat, hogy ismerjék fel a leglényegesebb geometriai viszonyokat és gondosabban válogassák meg a befektetésekre vonatkozó prioritásaikat. A gazdasági és a térstratégia integrálása esetén nehéz kitérni a prioritások elől. Emellett így a figyelem ráirányul a város–régió geometria fontosságára is, amely felváltja a korábbi, körzeteken vagy hivatalosan meghatározott térségeken alapuló közigazgatási földrajzot. A város–régió egységek megfelelőbbek, ugyanis funkcionálisan kerülnek meghatározásra úgy, hogy ennek során figyelembe veszik a nagyvárosok vonzáskörzeteit is, amelyek posztindusztriális gazdaságaink motorjai.

Ha összehasonlítjuk egymással Liverpool és Manchester fejlődését, milyen szerepet játszott az eddigiekben az integrált szemlélet a városok versenyképességében?

A nagyvárosok versenyképességének témakörével megérkeztünk az integráció harmadik aspektusához, amely a magántőke, az állami szféra és az önkéntes szektor partnerségbe kovácsolása. Manchester ebben rendkívül nagy sikereket ért el. Olyan módját választotta új szerepe kialakításának, amelynek kapcsán az állami és a magánszektor közötti erős partnerségek egész sora kulcsszerepet játszott. A jelentős fejlesztések közül sokra olyan végrehajtó szervezetek vállalkoztak, amelyeket úgy alakítottak ki, hogy csak karnyújtásnyi távolságra legyenek az önkormányzattól, és mind az állami, mind a magánszektorhoz kötődő munkatársakat is bevonjanak. Az ilyen struktúrák jobban felkeltik a potenciális befektetők bizalmát a szükséges kereskedelmi logikával és a döntéshozatal sebességével kapcsolatban. Ennek a legdrámaibb példája az a testület volt, amelyet a központi terület újjáépítése céljából hoztak létre, miután azt bombamerénylet érte 1996-ban. Ebben az önkormányzat által kölcsönadott munkatársak és a magánszektorhoz kötődő ingatlanfejlesztők és befektetők egyaránt részt vettek. Az átalakított központ figyelemre méltóan rövid idő alatt készült el, és éppen olyan időpontban lendítette fel a kereskedelmi és irodahelyiségek kínálatát Manchester központjában, amikor egy, a városon kívül elhelyezkedő jelentős bevásárlókomplexumot is átadtak, amely egyébként alááshatta volna a városközpont vonzerejét a kereskedelem szempontjából.

Liverpoolban a gazdasági irányváltás csak a közelmúltban következett be, és sokkal kevésbé szilárd lábakon állt. Ez részben tükrözte a város kevésbé stabil, szétföredezett politikai irányítását. Politikusai közül sokan ellenezték a magántőkével való együttműködést, és csak kevés partnerséget alakítottak ki. Így azok a jelentős összegek, amelyek a városba áramlottak az 1. célkitűzésnek köszönhetően, csupán stagnálást eredményeztek, ugyanis különféle szereplők vetélkedtek egymással azért, hogy kihatásnak maguknak egy szeletet belőle. De ez ma már a múlté. Liverpool elkezdett új beruházásokat vonzani, és gazdasági kilátásai már kevésbé látszanak lehangolónak. Ha készen állt volna arra, hogy erősebb integratív partnerségekre támaszkodva alakítsa ki prioritásait, talpra állása már korábban bekövetkezhett volna, talán nem a recesszió kellős közepén került volna rá sor. Azonban nem érdemes túlzott jelentőséget tulajdonítani annak, hogy korábban nem hajtott végre integrációt. Mint minden más „zsákvárosnak”, úgy Liverpoolnak is gondot okoz földrajzi elhelyezkedése: Európával ellenkező irányba néz, ráadásul vonzáskörzete is korlátozott, ugyanis tengerparti fekvése miatt a város–régió egység csak 180 fokos ívre terjed ki.

Az Ön véleménye szerint az európai regionális politikának egyszerűen az egyenlőtlenségek csökkentésére kellene összpontosítania, vagy a növekedésnek és a versenyképességnek is figyelmet kellene szentelnie?

Az helyes, hogy az egyenlőtlenségek mérsékelése áll a középpontban, de ezzel kapcsolatban az egyik nehézség az, hogy miként köthetjük össze a hátrányos helyzetű területeket a jobban prosperáló, versenyképesebb helyekkel. Ez bizonyos esetekben egyszerűen a fizikai hozzáférési lehetőségeken is múlhat, azaz hogy javítani kell a közlekedést a foglalkoztatási lehetőségeket kínáló területek felé; vagy lehet, hogy az emberek képességeit a helyi munkaadók szükségleteihez kell igazítani; de azt is jelentheti, hogy gazdagabb háztartásokat célszerű vonzani a kevésbé jómódú helyekre. Tehát a politika előtt álló kihívások egyike az, hogy a szegény térségeket össze kell kötnie a növekedést mutató területekkel, mégpedig több térbeli szinten: a helyi és a kistérségi szinten csakúgy, mint a régiókén. Túl sok város és régió tekinti magát szigetnek – ami talán érthető is egy olyan politikus szemszögéből nézve, akinek meg kell védenie a saját „kis birtokát” – ahelyett, hogy egy tágabb funkcionális térség részeként fogná fel magát. A szélesebb város–régió perspektíva ebben ismét segít. Például Anglia esetében a legésszerűbb stratégia bizonyos elszegényedett, egykor egyetlen ipari ágazatra támaszkodó városok számára az, ha megpróbálják újra felépíteni az ipari bázist ahelyett, hogy lakásokat és lakókörnyezetet hoznának létre, ahonnan az emberek a közeli nagyvárosokba ingázhatnak; így a helyi adókon keresztül, illetve a helyi árak és szolgáltatások pártolásával új potenciális bevételek beáramlása indulhat meg.

” A gazdasági és a térstratégia integrálása esetén nehéz kitérni a prioritások elől ”

Milyen példákat tapasztalt az olyan sikeres regenerálódásra, amely az integrált szemlélet érvényesítésének volt köszönhető?

Kelet-Manchester nagyszerű példa erre. Miután elvesztette nehézipari bázisát, a területen ínséges idők köszöntöttek be. Azonban a kormányzat által finanszírozott kezdeményezések sora, amelyekkel a város tudatosan ezt a területet célozta meg éveken át, lehetővé tette egy virtuális erőforrás-csomópont létrejöttét, amihez viszont különböző kormányzati ágaktól érkező pénzáramlásokra volt szükség. A terület ugyan még mindig küzd nehézségekkel, de figyelemre méltó változások is történtek.

A titkos hozzávalók között a következők említhetők: a tartósság – azaz a problémák ellen évtizedeken keresztül következetesen küzdöttek; a nagyságrend – 1000 hektárnál is nagyobb területről van szó, ennek köszönhetően a kérdés fokozott politikai jelentőséggel bír; a közösség részvétele – a tényleges helyi konzultáción és a közösség bevonásán nyugvó kezdeti program révén; az elkötelezettség – kompetens, állandó stábbal; valamint az átfogó jelleg – egyidejűleg foglalkoztak az állásokkal, az oktatással, a lakhatással, az egészségüggyel és a bűnözés problémájával.

” Az integrált megközelítés ma már nagyarányú konszenzust élvez, és széles körben alkalmazzák városi programokban Spanyolország több régiójában. Kéz a kézben jár a kohéziós politikai programozással. ”

Beatriz CORREDOR SIERRA
spanyol lakásügyi miniszter

Salford Quays városrész megújítása Greater Manchester megyében regionális finanszírozási források révén

A Panorama portugáliai, magyarországi, franciaországi, németországi és lengyelországi projektekhez látogat el, valamint egy közös francia–belga projektet is szemügyre vesz, hogy élőben tanulmányozhassa az integrált fejlesztés különböző formáit.

Kreatív klaszterek: a kreativitás mint ösztönző erő

A középkori épületeiről híres portugáliai Óbidos népszerű úti cél turisták számára. Ez a festői város és környezete pezseg a kreativitástól: egy kreatív klaszter friss üzleti ötletekkel látja el a régiót, és ennek pozitív hatásai a hagyományos vidéki gazdaságban is érezhetőek.

Óbidos egykori Szent Mihály kolostorának felújított épülete ad otthont az ABC Support System szervezetnek, amely kreatív vállalkozóknak kínál segítséget. Formatervezés, turizmus, kiadás, ékszerek készítése: sokféle profil megfér egy közös tető alatt.

„Munkánk hátterében egy nagyon fontos gondolat áll: ha olyan területtel van dolgunk, amely kicsi vagy gazdasági nehézségekkel küzd, újítanunk kell, és egyedülálló projekteket kell kifejlesztenünk” – mondja Telmo Faria, Óbidos polgármestere. A „kreatív klaszter” projekt ezt az elképzelést ülteti át a gyakorlatba. A projekt ösztönzi a kreativitást a kisvárosokban, hogy ezáltal fellendítse a kulturális és gazdasági tevékenységet – tehát olyan módszert alkalmaz, amelyet hagyományosan nagyvárosokban vetnek be.

Míg a legfőbb célkitűzés a vállalkozói tevékenység bátorítása, az integrált megközelítésmód fontos járulékos hatásokkal is jár, például a tudásalapú gazdaságra vagy a lakóterületek felélesztésére nézve. Galériák, tematikus éttermek, specializált iskolák nyitása, valamint műhelyek és expók szervezése kéz a kézben jár az olyan ágazatok fejlesztésével, mint az idegenforgalom, a vendéglátás, a mezőgazdaság és a bútorgyártás, amelyek már régóta részét alkotják a helyi gazdaságnak.

A koncepciót egy 10 partnerhelyszínből álló hálózat ülteti át a gyakorlatba, amelyet Óbidos irányít.

KREATÍV KLASZTEREK – FINANSZÍROZÁS

A projekt teljes költségvetése: 709 337 €

Az ERFA hozzájárulása: 532 380 €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://urbact.eu/en/projects/innovation-creativity/creative-clusters/>

Magdolna negyed, Budapest: a helyi közösség mindennekfelett

Segítsünk az embereknek, hogy segíteni tudjanak magukon – ez az alapelv áll a Magdolna Negyed Program hátterében. A projekt szociális, gazdasági és környezeti problémákra keres megoldás, és a folyamat minden egyes lépésébe bevonja a lakosságot is.

A Magdolna negyed (Józsefváros kerületben) Budapest egyik legszegényebb része, ahol magasak a munkanélküliségi és bűnözési mutatók, alacsony a lakosság képzettségi szintje, és rosszak a lakhatási körülmények. A projektet 2005-ben indították el azzal a céllal, hogy megfordítsák ezt a helyzetet. Abból a feltételezésből indultak ki, hogy a városok regenerálásának mindhárom alapvető elemét (a társadalmat, a gazdaságot és a környezetet) figyelembe vevő integrált megközelítésmódról van szükség az életkörülmények javításához.

És ki lehetne alkalmasabb arra, hogy mindezt megvalósítsa, mint maga a lakosság? Azáltal, hogy bevonták őket a különböző intézkedések tervezésébe és végrehajtásába, minimalizálták a célok meghiúsulásának kockázatát.

Az elképzelés gyakorlati megvalósításának egyik példája a Mátyás tér restaurálását célzó projekt, amelynek szándéka, hogy a teret közösségépítő szereppel ruházzák fel. A terveket a helyszínen rendezett találkozók keretében vitatták meg a lakosokkal, közvélemény-kutatásokat végeztek a tervezési szakaszban, és az egyik helyi iskola tanulói „ülőbuckákat” építettek a térre. A további fázisok között szerepelt a közlekedés átszervezése, nyilvános vécé kiépítése, sétálóövezet létesítése, valamint közösségi központ nyitása a térre néző egykori kesztyűgyár épületében.

Ez a program az első olyan kísérlet Magyarországon, amely egy városrész rehabilitációját tűzi ki célul. A program megvalósításába közvetlenül bevonták a lakosságot, valamint társadalmi, kulturális és műszaki szempontokat is integráltak.

MAGDOLNA NEGYED PROGRAM – FINANSZÍROZÁS

A projekt teljes költségvetése: 8 180 047 €

Az ERFA hozzájárulása: 7 218 733 €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.rev8.hu/>

Île-de-France: egy környezetbarátabb jövő építése

Az ökoépítészeti ágazat a Seine-Aval térség számára testre szabott megoldásnak bizonyult. Azáltal, hogy lendületbe hozzák ezt a jövőbe mutató iparágat, a régiót érintő kölcsönösen összefüggő problémák egész sorára is megoldást találhatnak.

A Szajna folyó partján Párizstól északnyugatra fekvő Seine-Aval területnek súlyos gondokat okozott az ipar leépülése, amely munkahelyek elvesztéséhez vezetett, valamint azt eredményezte, hogy a munkavállalók szakmai ismeretei már nem álltak összhangban a munkaerőpiac igényeivel. Ez az ingázók számának megugrását vonta maga után.

Kiderült, hogy az ökoépítészeti ágazat jól illeszkedik a terület szükségleteihez és erőforrásaihoz: a tervek szerint 2010-től kezdve évente 2500 új lakóházat építenek fel, valamint új iránymutatásokat dolgoznak ki az épületek hatékony energiafelhasználására vonatkozóan, így teremtve előnyös feltételeket Seine-Aval számára. További erőforrásként említhető a jelentős létszámú rendelkezésre álló munkaerő, az építőipari ágazathoz kötődő nagyszámú, már ma is működő vállalkozás, valamint a folyó közelsége. Pozitív járulékos hatásként az új technológiákhoz történő kapcsolódásnak köszönhetően az építőipari szakmák megítélése is javul.

Az integrált városfejlesztést célul kitűző In' Europe projekt keretében rendelkezésre bocsátott pénzügyi támogatásnak köszönhetően átfogó szolgáltatásokat tudtak kialakítani, többek között képzési intézményeket, vállalkozóknak nyújtott tanácsadást, valamint a kereslet ösztönzését szolgáló intézkedéseket. A „Környezetbarát Építés Ügynökség” 2009 júniusában nyitotta meg kapuit. Itt működik a környezetbarát építészeti képzési intézet (IFECO), amely az első ilyen jellegű szervezet a régióban.

Erőfeszítéseket tettek annak érdekében is, hogy növeljék a keresletet az ökoépítészeti ágazatban. Ezek tájékoztató kampányoktól olyan szabályozó intézkedésekig terjednek, amelyek a fa építőanyagként történő felhasználásának adnak nagyobb teret.

„Az intézet ösztönző hatást fejt ki” – magyarázza Jean-Marie Ripart, a projekt megvalósításáért felelős Communauté d'Agglomération Deux Rives de Seine szervezet gazdaságfejlesztési és foglalkoztatási igazgatója. „Felkészíti a lakosságot a holnap munkaerőpiacára.”

IN' EUROPE PROJEKT A SEINE-AVAL TÉRSÉGBEN – FINANSZÍROZÁSI FORRÁSOK (2007–2013)

Regionális finanszírozás:

ERFA: 12 millió €

ESZA: 4 millió €

Egyéb források:

EAFRD: 1,07 millió €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.europeidf.fr>

Innovációs tőke: a kutatás kijuttatása a laboratóriumból a piacra

A lengyelországi Małopolska Regionális Fejlesztési Ügynökség (MARR) által kezelt tőkebefektetési alap kapcsolatot teremt a helyi kutatók és vállalkozók között.

Hála számos felsőoktatási, gazdasági és tudományos intézménynek a K+F ágazat a régió legfontosabb erőforrásai közé sorolható, amit olyan mutatók is tanúsítanak, mint a bejegyzett szabadalmak száma. Az alapot azért hozták létre, hogy a térség ki tudja aknázni ezeket a lehetőségeket és hasznot tudjon húzni az új ötletekből. Ennek egyik eleme, hogy az új technológiákat a kutatási egységekből el kell juttatni a piacra.

Igen sok ágazat profitálhat a pénzügyi támogatásból: IKT-val, megújuló energiával, környezetvédelemmel, egészségügyi technológiákkal, orvosi műszerekkel, valamint gyógyszeriparral foglalkozó projektek is pályázhatnak finanszírozásra.

A régió azonban nemcsak a gazdaság tekintetében élvezi mindennek előnyeit: a projekt az információs társadalom, a környezet és az egészségügyi szolgáltatások problémáira is megoldást keres, emellett a kutatási és oktatási intézmények is lehetőséget kapnak arra, hogy kapcsolatba lépjenek a szélesebb nyilvánossággal. A különféle problémakörök integrálása révén az életkörülmények általános javulása érhető el.

„Az alap segítségével előkészítjük a terepet a tudás és az innováció regionális fejlesztése számára” – fogalmaz Anna Wełmińska, a MARR előinkubációval foglalkozó szakértője.

A finanszírozás rendelkezésre bocsátása két szakaszban történik: az előinkubációs fázisban megy végbe a projektek kiválasztása, a technológiai auditok, valamint egy magánbefektető kiválasztása. Ezt követi a tőkebetét fázisa.

A tulajdonrészek értékének felső határa 200 000 €. Eddig 40-en – köztük tudósok, kutatók és vállalkozók – vették igénybe az alapot.

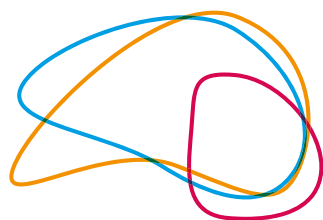
TŐKEBEFEKTETÉSI ALAP – FINANSZÍROZÁS (2009–2013)

Teljes költségvetés: 6 943 911 €

Az ERFA hozzájárulása: 85%

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.marr.pl/>

EUROMÉTROPOLE
EUROMETROPOOL
LILLE • KORTRIJK • TOURNAI

Ahol a kultúrák találkoznak: a Lille–Kortrijk–Tournai Eurometropolisz

Az Eurometropolisz megteremtésének háttérében az az alapvető elgondolás állt, hogy megkönnyítsék a Lille, Kortrijk és Tournai városok közötti, határokon átnyúló háromszögben lakó emberek életét.

Ez a 2008-ban létrehozott európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) az észak-franciaországi Lille, valamint a belgiumi Kortrijk (Flandria) és Tournai (Vallónia) által alkotott városhalmazt foglalja magában. Ezt az agglomerációt számos elválasztó vonal szeli át: két ország három régiójára terjed ki, ahol két különböző nyelvet beszélnek (a franciát és a hollandot).

A területi fejlesztés különféle aspektusainak integrálása sikeres módszerek bizonyult, amelynek révén felszámolhatók a térségben érvényesülő akadályok. „Olyan határtérségről van szó, amely nagy hagyományokkal rendelkezik a határon átnyúló, különböző szintű kapcsolatok terén” – fejt ki Céline Deléglise, az Eurometropolisz kommunikációs igazgatója. „Azonban továbbra is fennállnak olyan akadályok, amelyeket le kell küzdeni. A mi küldetésünk: el kell érniük, hogy ezek az eltérő kultúrák találkozzanak egymással. [...] Munkánk célja, hogy a gazdasági, társadalmi és kulturális kapcsolatokat egyaránt előmozdítsuk.”

Abban a struktúrában, amelyet e cél elérése érdekében hoztak létre, szerepet kapnak az egyes régiókhoz kötődő politikai képviselők, szakértők, valamint a civil társadalom is. Az Eurometropolisz kialakítására hat tematikus munkacsoportot állítottak fel. Ezek a gazdasági fejlődésre, a mobilitásra, a területi stratégiákra, a lakossági szolgáltatásokra, a turizmusra és a kultúrára összpontosítanak.

Az általuk végzett munka már most is hozott változásokat az emberek mindennapi életében. Olcsóbbak lettek a vasúti jegyek Lille és Kortrijk között, valamint közvetlen járatot hoztak létre Kortrijk és Tournai között, így az ingázók pénzt és időt takarítanak meg. A mobilitás javulásának köszönhetően a határon átvélő állás piac is jelentős lendületet kapott. Az utóbbit veszi célba az évenként megrendezett, határon átnyúló állás expó is, ahol a három régióból érkező munkaadók és állás keresők találkozhatnak egymással. A 2010-es expót október 28-án Kortrijkban rendezik meg.

A regionális, nemzeti és nyelvi határokon túl fekvő látványosságok meglátogatását megkönnyíti a határon átnyúló turisztatérkép. A tervek között szerepel egy közös kulturális menetrend kiadása is.

A szociális szempontok szintén közel állnak az Eurometropolisz döntéshozóinak szívéhez. A szociális otthonok tevékenységük célpontjai között szerepelnek: „Fel kell számolnunk az akadályokat, hogy a keresletet összhangba tudjuk hozni a kínálattal” – mondja Deléglise. Ehhez nem csupán a határ túloldaláról érkező gondozottak felvételének adminisztratív vonatkozásai tartoznak hozzá, hanem az is, hogy rendelkezésre álljon a megfelelő nyelvtudás a gondozó személyzet körében.

A nyelvi nehézségek általános problémát jelentenek, de tervbe vannak véve olyan célzott tevékenységek, amelyekkel felülkerekedhetünk ezeken. A Transfrontalia projekt, amely az EU INTERREG IV programja keretében regionális támogatásra jogosult, ösztönözni fogja mindkét nyelv tanulását és használatát a három régióban.

A Lille–Kortrijk–Tournai háromszög a legnagyobb határokon átvélő agglomeráció Európában. Ezt a sokszínű térséget kétmillió ember lakja, területe 3 550 km². A projektben 145 önkormányzat és 14 országos, regionális és helyi szintű állami hatóság vesz részt.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.lillemetropole.fr/>

MI AZ EGTC?

Az európai területi együttműködési csoportosulás (EGTC) egy európai jogi eszköz, amely 2007 augusztus 1. óta közvetlenül alkalmazható az EU valamennyi tagállamában. Célja a határokon átnyúló, transznacionális és régiók közötti együttműködés javítása. Lehetővé teszi a regionális és helyi hatóságok számára, hogy jogi személyiséggel rendelkező együttműködési struktúrákat létesítsenek. A Lille–Kortrijk–Tournai Eurometropolisz az első ilyen jellegű szervezet.

Integrált városfejlesztés Lipcsében: egy formálódó sikertörténet

A Kelet-Németországban fekvő Lipcse városa figyelemre méltó átalakuláson ment át a legutóbbi évtizedekben. Sikerült elérni a munkanélküliségi ráták csökkenését és az életminőség általános növekedését, és ezt a tendenciát a népességszám növekedése is tükrözi. E folyamat háttérében az integrált városfejlesztésről szóló Lipcsei Charta megvalósítása áll.

A Chartát a fenntartható nagyvárosok fejlesztésének európai keretrendszereként 2007-ben fogadták el egy Lipcsében rendezett, informális miniszteri találkozó alkalmával. Az ezt követő folyamat 2008-ban kezdődött el, amikor kidolgozták a „fenntartható nagyváros referenciakeretrendszerét”. Az LC-FACIL nevű szervezetet (amely egy hat nagyvárosból álló URBACT-munkacsoport) azért hozták létre, hogy „helyi kísérleti terepet” kínáljon az ilyen jellegű európai szintű tevékenységek számára.

A kezdeményezés egyik fő partnereként Lipcse jelentős tapasztalatokkal rendelkezik: az utóbbi évtized során a lepusztult városrészek regenerálása terén szerzett tapasztalatok hatására a város 2009-ben kidolgozta a település egészére kiterjedő „integrált városfejlesztési koncepciót”. A keretrendszer által lefedett témakörök széles spektruma betekintést enged az ilyen típusú fejlesztési stratégia összetettségébe: kiterjed ugyanis egyebek mellett a lakhatásra, a munkaerőpiacra, a zöldövezetekre, az oktatásra, a kultúrára és a közlekedésre is. Interdiszciplináris célkitűzések és térbeli prioritások kijelölése révén jelentős javulást sikerült elérni.

Ma az életkörülmények javulásának és a dinamizált álláspiacnak köszönhetően a város sok fiatal felnőttet vonz. De ezt az integrált folyamatot tovább kell tökéletesíteni: mindennapi szinten is biztosítani kell a stratégia és az intézkedések közötti folytonosságot. A kiértékelési mechanizmusok és a nyomon követést szolgáló rendszerek biztosítják a közép- és hosszú távú fenntarthatóságot.

LC-FACIL: A FEJLESZTÉSI ÉS A MEGVALÓSÍTÁSI FÁZIS FINANSZÍROZÁSA (2009–2011)

A projekt teljes költségvetése: 299 240 €

Az ERFA hozzájárulása: 228 727 €

Egyéb forrásokból származó állami társfinanszírozás: 70 513 €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://urbact.eu/en/projects/disadvantaged-neighbourhoods/lcfacil/>

Lipcse belvárosa

BAJORORSZÁG: INTEGRÁLT INTÉZKEDÉSEK SEGÍTIK A SZERKEZETILEG GYENGÉBB TÉRSÉGEKET ABBAN, HOGY A LEHETŐ LEGTÖBBET TUDJÁK KIHOZNI MAGUKBÓL

BAJORORSZÁG A LEGNAGYOBB NÉMET SZÖVETSÉGI ÁLLAM. RÉGIÓKÉNT A MÁSODIK HELYEN ÁLL LAKOSSÁGSZÁM TEKINTETÉBEN, ÉS A GDP-JE JÓVAL FELÜLMÚLJA AZ UNIÓS ÁTLAGOT.

„A bajorországi regionális finanszírozás jellegzetessége, hogy a szerkezetileg gyengébb, túlnyomórészt vidékies, Kelet-Bajorországban fekvő körzetekre összpontosít: Felső-Frankföld (Oberfranken), Felső-Pfalz (Oberpfalz) és Alsó-Bajorország (Niederbayern) kapja az ERFA-finanszírozás 60%-át” – fejti ki Martin Zeil, Bajorország gazdasági minisztere.

Ezekben a körzetekben az integrált intézkedések lényeges szerepet játszanak a strukturális hiányosságok mérsékelésében. Különös figyelmet szentelnek a nagyvárosok és a környező vidéki területek közötti kapcsolatoknak annak érdekében, hogy a városi központok határain túlterjedő dominóeffektus jöhessen létre. A különböző tényezők – például a természeti és emberi erőforrások, az ipar szerkezete, az innováció, a városok fejlődése, valamint az infrastruktúra – közötti kölcsönhatást úgy befolyásolják, hogy az a régióhoz kötődő valamennyi szereplőnek hasznára váljon.

A szerkezetileg erősebb müncheni térség, amelyre ezek az intézkedések nem terjednek ki, nemzetközi együttműködési kezdeményezéseken keresztül jut olyan finanszírozási forrásokhoz, amelyeket integrált tevékenységekre használ fel.

Az alábbi példák bemutatják, hogyan ültetik át a gyakorlatba az integrált megközelítésmódot szerte a régióban.

„AZ ÖRÖKSÉG MINT LEHETŐSÉG” REGENSBURG TÖRTÉNELMI VÁROSKÉPE SZÁMÁRA

Az óváros megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy megtalálják az egyensúlyt valamennyi funkciója között.

Regensburg városközpontjában, amely az UNESCO világörökségi listáján is szerepel, több egyedülálló építmény áll: az ősi épületek őrzik a város történelmének nyomait azokból az időkből, amikor Közép-Európa egyik kereskedelmi központja volt az érett középkortól kezdve.

Ma az óvárosnak számos különböző szükségletet kell ellátnia: a lakóházaknak, kereskedelmi és szabadidős létesítményeknek alkalmazkodniuk kell a mobilitás és az idegenforgalom követelményeire.

A „Heritage as Opportunity” (azaz „Az örökség mint lehetőség”, rövidítve HerO) című projekt pont ebben igyekszik segíteni. Meghatározó elve, hogy a történelmi városi környezeteket élő organizmusokként kell felfogni, amelyek csak úgy maradhatnak életben, ha valamennyi funkciójukkal integráltak foglalkozunk.

Regensburgban azon dolgoznak, hogy úgy tudják kielégíteni az új infrastruktúra és a jobb tömegközlekedés iránti igényeket, hogy közben ne rombolják le a történelmi struktúrákat. Az cél az, hogy vonzók maradjanak a lakosság és a turisták számára, de ugyanakkor a helyi kiskereskedelem is nyereségessé váljon. Összegyűjtötték a bevált gyakorlatokat azzal kapcsolatban, hogy miként lehet megbirkózni ezzel a kihívással; erre példa a „2020-as kereskedelmi koncepció” is, amelyet abból a célból hoztak létre, hogy segítsen az óvárosi boltoknak helyt állni a bevásárlóközpontokkal szembeni versenyben.

A város a kulturális örökség integrált kezelését célzó terv kialakításán is dolgozik.

MÜNCHEN ÉS HÁTORSZÁGA: KITEKINTÉS A VÁROS HATÁRAIN TÚLRA

Bajorország fővárosa a régió gazdasági központja. Lakossága az utóbbi évtizedekben folyamatosan nőtt. Az integrált megközelítés remélhetőleg segít majd abban, hogy ez a növekedés fenntartható legyen.

München része a CityRegion.Net hálózatnak, amely partnereit a regionális együttműködés javításában és különösen a város túlbujánzásának megakadályozásában segíti. Münchenben különféle lépéseket tesznek annak érdekében, hogy hatékonyabbá tegyék a város és a hátság közötti együttműködést.

Első lépésként kidolgozták a PR-tevékenységek terén bevált gyakorlatok gyűjteményét, hogy ezáltal ösztönözzék a közös regionális tevékenységek megvalósítását és kialakítsanak egyfajta regionális identitástudatot.

Létrehoztak egy helyi akciócsoportot, amely a legfontosabb szereplőkből áll: ezek München nagyvárosi régiója; a régió önkormányzatai; a regionális tömegközlekedési vállalat, az MVV; az egyetemek; a regionális területfejlesztési hatóságok; valamint a Gazdasági, Infrastrukturális, Közlekedési és Technológiai Bajor Állami Minisztérium.

A csoport feladata, hogy felismerje a problematikus területeket és lehetséges megoldásokat javasoljon. Ez a szoros együttműködés hatékonyan bizonyult egyebek közt olyan területeken, mint a regionális szabadidős terek – például köztulajdonban levő tavak és kerékpárutak – fenntartása, valamint olyan közlekedéssel kapcsolatos kérdéskörök esetében, mint a forgalmi dugók megelőzése.

EGY BAYREUTHI BIOENERGIA-PROJEKT INTEGRÁLJA AZ AGRÁR-KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS AZ ENERGIÁVAL KAPCSOLATOS SZEMPONTOKAT

Bayreuthot választották az ország 25 bioenergia-modellrégiója egyikének. Ezek a régiók olyan innovatív elgondolásokat valósítanak meg, amelyek célja a bioenergia-használat fenntartható szintű elterjesztése.

Miért éppen Bayreuth? „A térség 90%-át mezőgazdasági földterületek és erdők foglalják el, így Bayreuth optimális feltételeket kínál a bioenergia felhasználása számára” – mondja Alexander Popp régióigazgató. „A magánháztartások energiaszükségletének fele lefedhető volna bioenergiával, ezáltal pedig új állások jöhetnek létre, és legalább 50 millió euró haszon keletkezne.”

A környezetvédelmi szempontok, a mezőgazdasági termelés és az energiaszükséglet integrálása révén a bioenergia egyedülálló lehetőséget kínál arra, hogy Bayreuth városa és a környező vidéki területek között kölcsönösen előnyös viszony alakuljon ki: a régióban termelt bioenergia gyorsan továbbítható a városba.

De hogyan szándékozik a régió jelentős növekedést elérni? Nos, a projektek között szerepel a bioenergiát termelő haszonnövények kutatása, oktatási anyagok kidolgozása, a bioenergia-erőművek energiahatékonyágának javítását célzó intézkedések, sőt a műanyagokat felhasználó művészet is: a 2009-es nyílt napokon bemutatott „energia a művészetben” projekt feladata a nagyközönség részvételének ösztönzése.

INTEGRÁCIÓ

A GYAKORLATBAN

Az integrált politikai döntéshozatalra és arra összpontosítva, hogy a regionális politika mit tud ehhez hozzátenni, a Közös Alapok azt vizsgálja meg, hogy milyen szerepet játszik az integrált megközelítésmód a tengerpolitika, az éghajlatváltozás és az innováció vonatkozásában.

Innováció: jövőkép teremtése a régióbeli vállalkozások számára

Az innováció kulcsfontosságú feltétele annak, hogy az európai vállalkozások versenyképessé válhassanak, illetve azok maradhassanak. A régiók között fontos eltérések vannak e tekintetben. Ennélfogva a kohéziós politika 2007–13. időszakra szóló pénzügyi forrásainak csaknem 25%-át az innovációra és a K+F-re különítették el.

Azonban nem elegendő pusztán több pénzt adni erre: ahhoz, hogy az innováció profit formájában is jelentkezzen, hatékony és testre szabott megoldásokra van szükség. Ez még inkább igaz válság idején, amikor a vállalkozások hajlamosak kétségbe vonni az innovációra fordított kiadások indokoltságát olyan esetekben, ha azok nem hoznak azonnali eredményt.

Hogyan nyújtható a leghatékonyabban innovációs támogatás? Ennek egyik aspektusa az, hogy figyelembe kell venni az adott régióban fennálló feltételek egyedi kombinációját; a másik pedig az, hogy ki kell építeni és fel kell használni a szakértelmet. Ezért is működik együtt szorosan a Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóság innovációért felelős igazgatósága és a Regionális Politikai Főigazgatóság annak érdekében, hogy az innovációt a régiók szolgálatába állítsák.

A szükséges tudásbázis kiépítése céljából további eszközök fejlesztése is folyik: az új „Regional Innovation Monitor” – egy eszköz, amely a regionális innovációt érintő politikai intézkedéseket és stratégiákat hivatott elemezni – az olyan, már meglévő kezdeményezéseket egészíti majd ki, mint amilyen a „European Innovation Scoreboard” és az „Inno-Policy TrendChart”.

A „European Cluster Observatory” kvantitatív elemzéseket kínál üzleti klaszterektől, és feltérképezi az európai klaszterszervezeteket. A klaszterek a régiókban zajló innovációs tevékenység motorjai közé tartoznak. A Bizottság arra irányuló törekvéseit, hogy ezek a szervezetek a kiválóság melegágyává váljanak, a klaszterek létrehozásához és fejlesztéséhez kapcsolódó projektek számára biztosított regionális finanszírozási források is segítik. A klaszterek irányításának színvonalát igyekszik javítani a European Cluster Excellence Initiative elnevezésű kezdeményezés is olyan új eszközök és képzési programok révén, amelyeket a régiók és a klaszterszervezetek rendelkezésére bocsát.

A bevált gyakorlatok régiók közötti megosztását ösztönzik olyan kezdeményezések, mint az időközben függetlenné vált „Innovating Regions in Europe” (IRE) hálózat, amely eredetileg a Bizottság innovációs politikájának keretében indult újtárra. Számos egyéb olyan hálózati kezdeményezés is működik, amelyekben szerepet játszanak mind a regionális, mind az innovációs politikához kötődő szempontok. A RAPIDE hálózat – a „Regions for Economic Change” nevű kezdeményezés lendületesen fejlődő projektjeinek egyike – olyan eszközökkel igyekszik ellátni az állami szektort, amelyek segítségével sikeresebben el tudják juttatni az innovációt a piacra.

Míg az innovációs politika az új elgondolások kifejlesztéséhez járul hozzá, a regionális politika biztosítja azoknak a pénzügyi forrásoknak a zömét, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ezek az ötletek valóra váljanak Európa-szerte. A szolgáltatások innovációját és a kreatív ipari ágazatokat említhetjük két példaként e fontos új területekre.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/index_hu.htm

Az alábbiakban azon gondolkodunk el, hogy a regionális politika térség-specifikus volta mennyiben jelent különösen alkalmas terepet az integrált politikai döntéshozatal számára. A következő három területet választottuk ki példaként arra, hogy a regionális politika miként fonódik össze az EU tevékenységeinek más prioritási területeivel, és hogyan egészíti ki a tematikus stratégiákat a célzott helyszíni intézkedésekkel.

Tengerpolitika: a térség-specifikus szemléletmód tengeri dimenziója

Az innovációs politikától és horizontális célkitűzéseitől eltérően az EU tengerpolitikájának alapját egy integrált megközelítés képezi. Ezt az új integrált politikát 2006-ban bocsátották útjára. Figyelmét az egyes régiókra összpontosítja annak érdekében, hogy ezek számos jellegzetességét a lehető leghatékonyabban figyelembe tudja venni.

Az EU-nak 22 tengerparti tagállama van, partvonala pedig hétszer olyan hosszú, mint az Amerikai Egyesült Államoké, így a tengeri régiók az EU területének jelentős részét teszik ki. Jelenleg népességének és GDP-jének majdnem a felét ezek a területek adják. Ennek megfelelően hosszú azoknak a gazdasági és szabadidős tevékenységeknek a listája, amelyek a tengerhez kötődnek: a halászat, a tengeri közlekedés és a hajóépítésen túl ide tartozik az energiatermelés, a kutatás, a turizmus, valamint az akvakultúra is, hogy csak néhány példát említsünk.

„A területi kohézióknak egyaránt van szárazföldi és tengeri dimenziója” – foglalja össze Eddy Hartog, aki a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóságnak az Atlanti-óceánért, a legkülső régióért és az Északi-sarkvidékért felelős egységét vezeti. Azt is elmagyarázza, hogy a két politika miként egészíti ki egymást természetes módon: a tengerpolitika számára kijelölt különböző célkitűzések végrehajtását elősegítik a regionális alapokon keresztül a tengerparti térségekbe irányuló beruházások.

Az integrált tengerpolitikáról szóló „kék könyv” – amelyet a Bizottság 2007-ben terjesztett elő – számos célkitűzést megfogalmaz; ilyenek többek között a tengerek fenntartható hasznosítása a tudásbázis fejlesztése révén, az életminőség javítása a tengerparti térségekben, valamint az EU nemzetközi vezető szerepének és láthatóságának biztosítása a tengeri ügyekben.

Mivel a partvonalak sok országhatárt átszelnek, a tengerpolitikához kapcsolódó regionális beruházások többsége olyan határokon átnyúló és transznacionális finanszírozást igényel, mint amilyenek például az INTERREG programokon keresztül elérhető, a tenger szennyezésének és hasonló problémáknak megoldását, illetve a tengeri együttműködés fejlesztését célzó források.

Regionális finanszírozás a tengerkutatásra, a tengerhasznosítási ágazatban dolgozók képzésére, valamint a természeti és a kulturális örökség védelmére is rendelkezésre áll.

A balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia egy példa a tenger- és a regionális politikának az olyan integrált tevékenységek végrehajtását célzó közös erőfeszítéseire, amelyek az egész makrorégióban javulást idéznek elő a jólét, a környezet, a hozzáférhetőség és a biztonság tekintetében.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/>

Éghajlatváltozás: lokális cselekvés a globális felmelegedés ellen

Jelenleg egyetlen regionális fejlesztési kezdeményezés sem indítható el anélkül, hogy ne vizsgálják meg, vajon megfelel-e az éghajlat szempontjából való fenntarthatóság követelményeinek. A Bizottság vadonatúj, idén februárban létrehozott Éghajlat-politikai Főigazgatóságát azért teremtették meg, hogy erősítse a globális felmelegedés elleni küzdelmet, és gondoskodjon arról, hogy teljesíthető legyen az a nagyratörő cél, miszerint 2020-ig 20%-kal csökkenteni kell a szén-dioxid-kibocsátásokat. Ez a fokozott fenntarthatóság felé tett lépés összhangban áll azzal, hogy a regionális finanszírozás minden eddiginél nagyobb hányadát különítették el környezetbarát projektek számára.

Az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez kapcsolódó kihívások közül sokra csak lokálisan kereshetünk megoldást. Például fontos, hogy figyelembe vegyék az éghajlattal összefüggő szempontokat akkor, amikor regionális finanszírozási eszközöket ruháznak be nagyarányú infrastruktúrákba, például közutakba és tömegközlekedési hálózatokba. Az éghajlatváltozás mérsékelése ezenkívül más-más formát ölt az adott régió egyedi helyzetétől függően: lehet, hogy e célból a környezetkímélő technológiák kutatását finanszírozzák, áradás és elszívagosodás elleni védelemben ruháznak be, vagy a szennyezés csökkentésére ösztönzik a vállalkozásokat.

Míg az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését célzó intézkedések mindannyiunk számára hasznosak, a környezetbarát gazdaságba történő befektetésekből a régiók lokálisan is profitálnak azáltal, hogy állások jönnek létre és javul a helyi vállalkozások versenyképessége.

E befektetések sokszínűsége révén a regionális szintű cselekvés az Éghajlat-politikai Főigazgatóság saját maga számára kitűzött céljának eléréséhez is hozzájárul: ti. ahhoz, hogy az uniós szakpolitikák teljes körét „éghajlatszempontúvá” kell tenni a mezőgazdaságtól és a vidékfejlesztéstől kezdve az egészségügyön és a vízügyön át az iparig és a kutatásig.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

http://ec.europa.eu/climateaction/index_hu.htm

VÁROSFEJLESZTÉS ÉS INTEGRÁLT POLITIKA

Az integrált városfejlesztés az európai kohéziós politika központi eleme és olyan célja, amelyet annak valamennyi programja támogat. A városok és a régiók az egész unióban felhasználják az integrált politikai döntéshozatalt a fenntartható, inkluzív és innovatív városfejlesztés elősegítésére. Ezek a közös „városi vívmányok” létfontosságúak a jelenlegi politika sikeressége számára, és jó úton haladnak afelé, hogy a 2013 utáni politika leglényegesebb célkitűzései közé tartozzanak.

Miért fontosak a városok?

A városok a regionális növekedés motorjai, és rendkívül fontos szerepet játszanak az EU globális versenyképességének javításában. A kis- és nagyvárosoknak magukhoz kell vonzaniuk mind a lakosokat, mind a vállalkozásokat, és kihívást jelent a hatóságok számára, hogy a városi tereket lakás és munka céljára egyaránt vonzóvá kell megőrizniük. Annak érdekében, hogy a városok minél jobban ki tudják használni a kínálgató lehetőségeket, megoldást kell találni problémáikra.

A városfejlesztést minden szinten támogatni kell, és bár az EU-nak közvetlenül nincs beleszólása az egyes tagállamok által alkalmazott várospolitikákba, nyilvánvaló, hogy politikai intézkedései – különösen a kohézióval kapcsolatosak – közvetlenül kihatnak azokra. Ezt is szem előtt kell tartani.

Visszatekintés: az integrált városfejlesztés támogatása a regionális politika keretében

Az utóbbi két évtizedben az uniós kezdeményezések valóságos kavalkádjá jött létre a városfejlesztés támogatására. Ezek a városi kísérleti projektekkel (1989–1999) kezdődtek, amelyek a gazdasági fejlődésre, a környezetvédelmet érintő, gazdasági célokkal összekapcsolt fellépésekre, a történelmi városközpontok felélesztésére, valamint a nagyvárosok technológiai erőforrásainak kiaknázására összpontosítottak. Két fázisban 14 tagállamban 59 projekt kapott támogatást.

Mik a célok?

Mindezek az európai szintű tevékenységek a következő fő politikai célkitűzések megvalósítását célozzák:

- a gazdasági jólét és a foglalkoztatás erősítését a kis- és nagyvárosokban;
- az egyenlőség, a társadalmi befogadás és a regeneráció előmozdítását a városi térségekben;
- a városi környezet védelmét és javítását a helyi és globális fenntarthatóság elérése érdekében;
- valamint a megfelelő kormányzáshoz és a helyi lakosság szerepének megerősödéséhez való hozzájárulást.

Az URBAN közösségi kezdeményezés (1994–2006) azokra a tapasztalatokra épített, amelyeket a kísérleti projektek során szereztek 200 városban Európa-szerte. A két programozási időszak keretében az URBAN 1,6 milliárd euró közösségi támogatást kínált fel. Az URBAN-nak a szakpolitikákban történő figyelembevétele (2007–2013) kapcsán az URBAN közösségi kezdeményezés legfontosabb örökségét integrálják az országos és regionális operatív programokba (OP-kba) a konvergencia, illetve a regionális versenyképességi és foglalkoztatási célkitűzés részeként.

Ez a fontos lépés Európa-szerte lehetővé tette a különböző ágazati és tematikus politikák integrálását a városokban. Elsőként nyílt meg a lehetőség valamennyi európai nagyváros előtt arra, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) kedvezményezettje legyen.

Az URBACT (2002–2013) városfejlesztési hálózat programja további támogatást is nyújtott szakértelem és tapasztalatok cseréje céljából a városoknak és a velük foglalkozó szakértőknek egész Európában.

2003 óta az Urban Audit városstatisztikai adatgyűjtésnek köszönhetően olyan megbízható adathalmaz áll rendelkezésre, amelynek alapján felmérhető az európai városok állapota. Ez ma már 321 nagyvárossal kapcsolatban tartalmaz összehasonlítható adatokat az EU egész területéről. 2010-ben ezt kiegészítette az Urban Atlas városatlasz közzététele is, amely műholdas felvételekre támaszkodva részletes digitális térképeket kínál több mint 300, a városstatisztikai adatgyűjtésben részt vevő területről.

De mindez valóban működik is?

A „Fenntartható Európai Városokról Szóló Lipcsei Charta” (2007) javasolta, hogy fokozottan vegyék igénybe az integrált városfejlesztési politikai megközelítésmódokat, és különös figyelmet szenteljenek a hátrányos helyzetű városrészeknek. Az URBAN-nak a szakpolitikákban történő figyelembevétele – mint e célok elérésének egyik eszköze – pozitív hatásokat váltott ki.

Figyelembe véve azt, hogy az alkalmazott gyakorlat ilyen irányban való módosítására éppen az EU legjelentősebb bővítése kellős közepén vállalkoztak, és hogy ezek a kezdeményezések sok ország számára újdonságot jelentettek, ez nem csekély siker. Az OP-k felét erős városi dimenzió jellemzi, és az ERFA forrásaiból mintegy 10 milliárd eurót városokba történő beruházásra különítettek el.

Azonban a városfejlesztés valamennyi szakpolitikában történő érvényesítésének is megvannak a maga korlátai. A következő években fontos lesz teljes mértékben kihasználnunk a kohéziós politikai programokban rejlő lehetőségeket és foglalkoznunk azzal a kérdéssel, hogy melyek azok a legfontosabb irányvonalak, amelyek mentén ezek továbbfejleszthetők:

- A városokhoz kötődő érintett feleket jobban be kellene vonni a programok tervezésébe és kidolgozásába, és a hatóságoknak is többet kell tenniük ennek érdekében.
- Bár az integrált megközelítés alkalmazása nehezebb, összetett helyzetekben gyakran jobb eredmények érhetők el vele. Ezt is szem előtt kell tartani.
- A városok minőségének javítására kell összpontosítani. Ez gyakran azt jelenti, hogy inkább innovatívnak kell lenni, semmint konzervatívnak. Erre sok lehetőség nyílik, ugyanis az URBAN közösségi kezdeményezés számos példát mutat az innovációra.
- A tudáscsere a siker egyik kulcsfontosságú tényezője. Ez úgy érhető el, ha elősegítjük a tapasztaltabb és a kevésbé tapasztalt városok közötti hálózatok kiépítését.

Az integráció mint új mozgatóerő

Még dolgoznunk kell annak elérésén, hogy a városfejlesztési politika számos különféle célkitűzés és szál integrálására törekedjen ahelyett, hogy egyetlen ágazatra koncentrálna.

Ebből a szempontból ígéretes kezdeményezés indult 2008-ban Marseille-ben, ahol a tagállamok megegyeztek egy fenntartható városokról szóló közös európai referencia-keretrendszer létrehozásában, hogy ezáltal bátorítsák a Lipcsei Charta helyi szintű megvalósítását. Ennek a keretrendszernek a kidolgozása jelenleg is folyik a szereplők széles körének – városoknak, a tagállamoknak, az Európai Bizottságnak és városokkal foglalkozó szakértőknek – részvételével. A rendszer önkéntes alapon lesz igénybe vehető, és olyan praktikus eszközt fog kínálni a városok számára, amely segíti őket az integrált megközelítés alkalmazásában a stratégiák és projektek kidolgozása során, valamint abban, hogy egyensúlyba tudják hozni a különböző szükségleteket és érdekeket.

A jövőben erős politikai elkötelezettségre lesz szükség minden szinten ahhoz, hogy az európai „városi vívmányok” megvalósítását még tovább folytassuk a területi kohézió szerves részeként. A városok valóban létfontosságúak az egészséges és gazdag Európa számára. Sok – jelenlegi és jövőbeli – kihívás rejlik bennük, és kulcsfontosságú helyszínei annak a folyamatnak, amelynek keretében Európa gazdaságát erősebbé, környezetbarátabbá és a társadalmi befogadás közegévé alakíthatjuk. Ezért a Bizottság egyik legfőbb politikai prioritása a várospolitika megerősítése szerte az Európai Unióban.

KÖZÖSSÉGI TÁMOGATÁS

A VÁROSFEJLESZTÉS RÉSZÉRE

Az új Bizottság megalakulása nyomán újra kijelölnek több szakpolitikai célkitűzést. Hasonlóképpen már haladnak a következő – 2013 utáni – programozási időszakra szóló stratégiák kialakításának munkálatai is. Február ezért tökéletes időpont volt egy konferencia megrendezésére, amely arról szólt, hogy a továbbiakban hogyan lehetne leghatékonyabban építeni a városfejlesztés jelenleg rendelkezésre álló közösségi támogatására. A Panorama áttekinti, miről is volt szó ezen a rendezvényen.

A városok a kohéziós politika hasznélvezői

Az EU lakosságának 70%-a városban él, az EU mégsem rendelkezik kifejezetten városfejlesztésre vonatkozó politikával.

Brüsszelben február 4-én mintegy 120-an gyűltek össze számos különböző típusú szervezet képviselőjében a „20 év közösségi támogatásra építve a városfejlesztés terén” című konferencia alkalmából, hogy meghallgassák az előadókat és maguk is közkinccsé tegyék saját gondolataikat hozzászólásaikban, és így járják körül az európai kohéziós politikának a kis- és nagyvárosainkra gyakorolt hatásait.

Az ülésnap három szekcióra volt felosztva, amelyek keretében megvizsgálták az EU-nak a városfejlesztéshez való hozzájárulását, elgondolkodtak a jövőről, végül a találkozót egy magas szintű politikai kerekasztal-beszélgetés zárta, amely a városfejlesztés terén 20 éven át nyújtott támogatás előtt tisztelgett.

Az eddigi hozzájárulás

1989-es létrejötté óta az EU kohéziós politikája több olyan kérdéssel is foglalkozott, amelyek a belvárosi egyenlőtlenségeket és a hátrányos helyzetű városrészeket érintették. Ennek az

a fő oka, hogy a gazdaság és növekedés tekintetében egy-egy nagyvároson belül fennálló különbségek néha nagyobbak, mint a legkevésbé és a leginkább fejlett európai régiók közöttiek. Ezek az egyenlőtlenségek akadályt gördítettek a növekedés elé, így csökkentésük volt az első olyan fellépés kiinduló-

pontja, amely az egész Közösségre kiterjedt. Az első szekció előadói az URBAN programoknak a fejlesztés terén nyújtott hozzájárulását is figyelembe vették.

Mérföldkövek: jó úton haladva!

Bár szerény költségvetéssel rendelkezett (a 2000–2006. időszakra szóló kohéziós politikai költségvetésnek 0,4%-ával), az URBAN közösségi kezdeményezés rendkívül népszerű volt, és nagyon szívesen fogadták az egész EU-ban. A 180 egyedileg megtervezett program segítette a városfejlesztés új megközelítésmódjainak tesztelésében és jelentősen hozzájárult a kohéziós politika megújításához.

A 2007–13. programozási időszakban a városfejlesztés dimenziója kibővült. Ez a megközelítésmód ma már nem számít kísérletnek, hiszen szempontjait a kohéziós politika valamennyi programjában érvényesítik. Bár még túl korai volna konkrét következtetéseket megfogalmaznunk, az egyértelmű, hogy a finanszírozás növelése a teljes keret 0,4%-áról a 3%-ára hozzájárult a városok fejlődésének fellendítéséhez. Mindazonáltal ennek voltak bizonyos hátulütői is, mindelelőtt a szakpolitikákban történő érvényesítés következtében a városi dimenzió innovatív jellegének elvesztése.

” Az integrált megközelítés ma már nagyarányú konszenzust élvez, és széles körben alkalmazzák városi programokban Spanyolország valamennyi régiójában. Kéz a kézben jár a kohéziós politikai programozással. ”

Beatriz CORREDOR SIERRA
spanyol lakásügyi miniszter

Mit tartogat a jövő?

Még várnak ránk kihívások, különösen a gazdasági és társadalmi polarizálódással összefüggésben. A demográfiai változások hatalmas nehézségeket okoznak, különösen mivel bizonyos térségekre az jellemző, hogy az emberek egyre zsúfoltabb és túlnépesedettebb területekre áramlanak be, míg máshol a gazdasági hanyatlás és a népesség elöregedése fenyeget, ugyanis a fiatalok és a magasan képzett munkavállalók elköltöznek. A városok tökéletes környezetet jelentenek a kísérleti „alulról építkező” megközelítésmódok számára, amelyek inkubátorként működnek az innovatív megoldások számára.

” Ez minden szintet érint, azonban jó minőségű helyi közigazgatásra van szükségünk, be kell fektetnünk a munkaerőbe. A jövőben a kormányzat valamennyi szintjét mozgósítani kell. ”

Danuta HÜBNER
az Európai Parlament képviselője,
REGI bizottságának elnöke,
volt regionális politikáért felelős biztos

” Fontos, hogy a városok teljes körű partnerként vegyenek részt a 2014–2020. időszakra való felkészülésben, és arra is kérjük a tagállamokat, hogy támogassák az erős városi dimenzió érvényesülését a kohéziós politikát érintő szabályozások következő csomagjában. ”

Rudolf NIESSLER
politikai koordinációért felelős igazgató,
Regionális Politikai Főigazgatóság,
Európai Bizottság

A LEGKÜLSŐ RÉGIÓK INTEGRÁLT MEGKÖZELÍTÉSÉBEN

A legkülső régiók (LR-k) az Európai Unió (EU) egyedülálló részei. Egyedülállóságuk elszigeteltségükből és az ebből eredő körülményekből következik, amelyek kihatnak e területek fejlődésére és működésére. Különleges státuszukat hivatalos okmányok is elismerik, és ezzel összefüggésben az EU olyan átfogó és integrált stratégiát valósított meg, amely kifejezetten e térségek körülményeihez alkalmazkodik.

Az EU mind a kilenc LR-ja – a Kanári-szigetek, az Azori-szigetek, Madeira, Martinique, Guadeloupe, Francia Guyana és Réunion, valamint Saint Martin és Saint Barthélemy – távol fekszik földrajzilag Európától, saját egyedi gazdasági helyzetével kell megbirkóznia, de másfelől az EU politikájának is különálló, teljes jogú szereplője.

„Legkülső” elhelyezkedésük (ez a fogalom az 1997-es Amszterdami Szerződésben jelent meg először, majd a Lisszaboni Szerződésbe is bekerült) számos olyan jellemzőt von maga után, amelyek korlátozzák lehetőségeiket; ilyenek az Európától távoli fekvés, a szigetjelleg, a csekély földrajzi terület, az előnytelen domborzat és éghajlat, valamint a termékek szűk körétől való gazdasági függés. Ezért szükséges, hogy a közösségi politikai intézkedések teljes körét hozzáigazítsuk e régiók mindennapi realitásaihoz.

2004-ben az EU megalkotott egy valóban átfogó és integrált európai stratégiát a LR-kra vonatkozóan. E stratégia több területet átfogó megközelítésmódjának elsődleges célja, hogy mérsékelje a LR-k fizikai korlátainak hatását, fellendítse versenyképességüket, és integrálja e területeket helyi régiójukba.

Az EU ezt a három kiemelt célt olyan konkrét intézkedések együttes megvalósításán keresztül igyekszik elérni, amelyek számos különböző szakpolitikai területet érintenek: a kohéziós, adó- és agrárpolitikát, valamint a halászati, környezetvédelmi, verseny-, közlekedés- és kutatáspolitikát. Így folyamatosan a figyelem középpontjában áll az európai politikai intézkedések által a LR-kra gyakorolt hatás vízszintes dimenziója.

Az ERFA (Európai Regionális Fejlesztési Alap) is elkülönített egy különleges pénzügyi támogatást, amelynek célja e régiók elérhetőségének javítása, különös tekintettel a közlekedésre.

A LR-k versenyképességének növelése az innováció és az információs társadalom erősítése, valamint a lisszaboni stratégiában való teljes körű részvételük biztosítása révén érhető el.

A helyi környezetben történő regionális integrációjuk fokozását részben az ERFA által társfinanszírozott különféle „területi együttműködési” programok is támogatják.

Az intézkedések koherenciájának és összehangolásának javítása érdekében az Európai Bizottság azt a lényeges döntést hozta, hogy regionális politikai főigazgatóságán belül kialakít egy osztályt, amely kifejezetten e kérdésekkel foglalkozik. Ezenkívül egy osztályok közötti LR-csoportot is létrehozta. Egy különleges partnerség továbbá lehetővé teszi a LR-k és tagállamuk számára, hogy a Bizottsághoz előterjesztéseket nyújtsanak be. Ez a partnerség technikai és politikai munkaértekezletekre is kiterjed.

Erről az erőfeszítésről az is világosan tanúskodik, hogy a regionális politikáért felelős európai biztos részt vesz a Legkülső Régiók Elnökeinek Konferenciája évente megrendezésre kerülő ülészekain, valamint 2010. májustól kezdve Brüsszelben kétfévente megszervezik a Legkülső Európa Fórum (Forum for Outermost Europe) elnevezésű jelentős rendezvényt.

Úgy tűnik, a Bizottság az integrált megközelítésen alapuló módszert fogja a továbbiakban is követni a LR-k tekintetében. E nélkül könnyedén veszélybe kerülhetne a területi kohézió és a versenyképesség közötti kapcsolat. Az integrált megközelítés lehetővé teszi, hogy területi feltételeket érvényesítsenek az ágazati szakpolitikai intézkedésekre vonatkozóan. Ez általában azzal a következménnyel jár, hogy összefogja mind a különböző szereplőket és döntéshozatali szinteket, mind a tevékenységi ágazatokat. Végül garanciát jelent arra nézve, hogy az európai intézkedések valamennyi szintjén figyelembe veszik a területiséget és az egyedi helyi körülményeket.

A kohéziós politika: az Európa 2020 stratégia szíve

Március 3-án az Európai Bizottság útjára bocsátotta az Európa 2020 stratégiát, amelynek feladata, hogy felkészítse az EU gazdaságát a következő évtizedre. A gazdasági, társadalmi és területi kohézió a továbbiakban is az Európa 2020 stratégia meghatározó eleme fog maradni annak érdekében, hogy minden energiát és kapacitást mozgósítani és összpontosítani lehessen a stratégia kiemelt céljainak elérésére. Az Európa 2020 stratégia ráirányítja a figyelmet arra, hogy milyen kulcsszerepet játszik a kohéziós politika az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés elérésében a tagállamok, illetve a régiók szintjén.

A stratégia három – egymással összefonódó és egymást kölcsönösen erősítő – prioritási területen nyugszik. E területek: az intelligens növekedés, azaz a tudáson és innováción alapuló gazdaság kialakítása; a fenntartható növekedés, azaz az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, erőforrás-hatékonyabb, versenyképesebb gazdaság előmozdítása; valamint az inkluzív növekedés, azaz a magas foglalkoztatás, valamint a szociális és területi kohézió jellemezte gazdaság kialakításának ösztönzése.

A célkitűzések elérésére irányuló törekvéseket öt reprezentatív, uniós szintű kiemelt célon mérik majd le, a tagállamokat pedig arra kéri fel, hogy ezeket bontsák le a saját kiindulópontjaikat tükröző nemzeti célokra:

- a 20–64 évesek legalább 75%-ának munkahellyel kell rendelkeznie;
- az EU GDP-jének 3%-át a K+F-re kell fordítani;
- teljesíteni kell a „20/20/20” éghajlat-változási/energiaügyi célkitűzéseket;
- az iskolából kimaradók arányát 10% alá kell csökkenteni, és el kell érni, hogy az ifjabb generáció 40%-a rendelkezzen felsőoktatási oklevéllel;
- 20 millióval csökkenteni kell a szegénység kockázatának kitett lakosok számát.

A tagállamok rendelkezésére álló uniós finanszírozás egyik legnagyobb forrásaként – és a legnagyobb olyan forrásként, amely a befektetésre és a fejlesztésre irányul – a kohéziós politika jelentős mértékben hozzá fog járulni az Európa 2020 stratégia megvalósításához. Három alapja – az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap (ESZA), valamint a Kohéziós Alap – révén a kohéziós politika közel 350 milliárd eurós vagyont képvisel. Ezeknek az erőforrásoknak a zömét – mintegy 230 milliárd eurót – már most is jórészt olyan befektetésekre irányozták elő, amelyek az Európa 2020-as menetrend kulcsterületeihez kötődnek; ezek célja az innovációs teljesítmény javítása és a versenyképes, összefüggő és környezetbarátabb gazdaság megteremtése.

Miután márciusban elfogadták a stratégiát, a Bizottság közzétette a kohéziós politikáról szóló első stratégiai jelentését, amely ezen a ponton, a 2007–13. finanszírozási időszak félidején számot ad a

végrehajtó programokról. A jelentésből kiderül, hogy a gazdasági világválság ellenére az érintettek szilárdan elkötelezték magukat a programok végrehajtása mellett. Uniós szinten összességében a támogatásra kiválasztott projektek értéke már elérte a 93 milliárd eurót, ami a teljes keret 27%-a.

A jelentés világos áttekintést nyújt arról is, hogy milyen típusú projektek kerültek elfogadásra. Általában határozott fejlődés tapasztalható olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint a K+F és az innováció. A teljes költségvetésnek már több mint egyharmadát kiosztották projektek részére olyan területeken, mint például a kutatás és az innováció előmozdítása kis- és középvállalkozásoknál, a környezetkímélő városi közlekedés, az oktatás és az egészségügyi infrastruktúra. A jelentés azonban azt a következtetést is megfogalmazza, hogy többet kellene tenni a projektek végrehajtásának felgyorsításáért a vasúti, az energia- és a környezetvédelmi ágazatban, a nagysebességű internet elterjesztésében, valamint a digitális gazdaságban.

Az Európa 2020 stratégia elindítása új kihívások egész sorát hozza a kohéziós politika számára. A növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégia tanulságaiból okulva ez a politika hozzájárulhat az Európa 2020 sikeréhez azáltal, hogy törekszik a gazdasági, a társadalmi és a területi kohézió megteremtésére, ami mind az Európa 2020 stratégiának, mind a (már hatályban levő) Lisszaboni Szerződésnek kimondott célja. Emellett a szerepvállalás ösztönzéséhez is hozzájárulhat azáltal, hogy bevonja a helyi és regionális szinten érintett feleket és olyan kézzelfogható eredményeket kínál, amelyek a helyszínen, az európai polgárok környezetében jelentkeznek.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája

http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

Nemek közötti egyenlőség – a régiók ügye

A nemek közötti esélyegyenlőség elvének érvényesítése a strukturális alapokban

Tizedik ülése alkalmával március 19-én a nemek közötti esélyegyenlőség elvének a strukturális alapokban történő érvényesítésével foglalkozó magas szintű csoport továbbra is

amelletti elkötelezettségéről tett tanúbizonyosságot, hogy a különböző strukturális alapoknak együtt kell működniük a nők és férfiak közötti egyenlőség növelése érdekében mind a politikában, mind a gyakorlatban.

„A nemek közötti egyenlőséget célzó intézkedéseket nem szabad olyan politikaként kezelnünk, amelyet csak napsütéses időben alkalmazunk” – hangsúlyozta Daniela Bankier, az Európai Bizottság Foglalkoztatási és Szociális Főigazgatóságának munkatársa, ami a gazdasági válságot tekintve különösen lényeges gondolat. Az újonnan megalakult Európai Bizottság és az Európa 2020 stratégia tervezete új lehetőségeket kínál a munka folytatására.

Az értekezlet során Mikel Landabaso elnök, a Regionális Politikai Főigazgatóság tematikus koordinációért és innovációért felelős egységének vezetője arra kérte a tagállamokat, hogy tovább erősítsék a nemek közötti esélyegyenlőség elvének érvényesítését, amikor elosztják a jelenlegi, 2007–13-as időszakra szóló regionális finanszírozási eszközök fennmaradó részét. Egyéb témák – például az értékelés, valamint a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új európai stratégia – mellett az értekezlet alkalmával számos példát is bemutatott a tagállamokban bevált gyakorlatokra, köztük a RegioStars 2010-es döntőjébe jutott svéd projektet, amely mikrohitelket kínál női vállalkozóknak.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

RegioStars

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/doc/regio-stars2010_brochure.pdf

Szolidaritás katasztrófa idején

A február sötét hónap volt az EU sok polgára számára. Madeirát hirtelen árhullámok és földcsuszamlások rázták meg, amelyek következtében 45-en meghaltak és 600 ember vált hajléktalanná, Franciaországban pedig 52 ember esett áldozatul a Xynthia viharának és egymillió háztartás maradt áram nélkül, amikor az teljes erejével csapott le az ország atlanti-óceáni partvidékére.

Az Európai Unió Szolidaritási Alapját 2002-ben hozták létre olyan eszközként, amely segítséget nyújt, ha nagyarányú természeti katasztrófa sújtana uniós tagállamokat. Johannes Hahn, a regionális politikáért felelős biztos mindkét régiót meglátogatta közvetlenül a szerencsétlenség után, hogy áttekinthesse, miként használható fel az alap a legsikeresebben mindannak biztosítására, amire az ott élőknek szükségük van.

A portugál hatóságok április 20-án folyamodtak az alaptól érkező segítségért, ennek elbírálásán jelenleg is dolgozik a Bizottság. Franciaországnak is május elejéig kellett benyújtania igényét. Ha a kérelmek megfelelnek a Szolidaritási Alap szabályaiban lefektetett feltételeknek, a Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és az EU tagállamait, hogy bocsássák rendelkezésre a segélyezéshez szükséges pénzeszközöket. A Szolidaritási Alap keretében nyújtott támogatások hozzáadódnak az EU rendes költségvetéséhez, így valóban a tagállamok egymás iránti szolidaritása nyilvánul meg bennük.

A támogatások az állami hatóságok által végrehajtott legégetőbb sürgősségi intézkedések finanszírozására vehetők igénybe: például a létfonosságú infrastruktúra helyreállítására, a mentési műveletek költségeinek fedezésére, ideiglenes szállás biztosítására az áldozatok részére, valamint a terület és a lerombolt falvak megtisztítására. Noha a Szolidaritási Alap által nyújtott segélyek csak több hónappal a katasztrófát követően fizethetők ki, visszamenőleg is felhasználhatók, amint zöld utat kaptak az illetékesektől. Magántulajdonban bekövetkezett károk, illetve bevételkiesés megtérítésére egyik esetben sem fordítható az alap által nyújtott támogatás.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Az Európai Unió Szolidaritási Alapja

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/solidar/solid_hu.htm

http://europa.eu/legislation_summaries/regional_policy/provisions_and_instruments/g24217_en.htm

A strukturális alapokból érkező támogatások (2000–06) megszüntetése

A 2000–06 időszakra vonatkozó támogatások megszüntetésével kapcsolatos összes dokumentum benyújtásának határideje a támogathatóság végső határidejétől számítva 15 hónap.

A tagállamoknak eddig az időpontig valamennyi szükséges dokumentumot be kell nyújtaniuk a Bizottság részére.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2006/closure/index_en.htm

A Panorama magazin minden számában nyomon követjük két ERFA-projekt alakulását a lebonyolításért felelős vezetők szemszögéből. Megvizsgáljuk a projektirányítás hálás és hálátlan oldalait, igyekszünk rámutatni a problémákra és a lehetséges megoldásokra.

1.

PROJEKT

A „POPAKADEMIE” PROJEKT KÖZPONTJÁBÓL

Mannheim nemcsak a 2 000 m²-es Musikparknak ad otthont, hanem az egyetlen olyan német egyetemnek is, ahol modern zenei tanulmányok folytathatók: a Könnyűzenei és Zeneipari Egyetemnek, más néven a Popakademie-nek. Ebben a számban a Panorama a Popakademie-t látogatja meg, amely sorozatunk szokásos helyszíne, a Musikpark testvérprojektje.

Az ideai sikerek megfeleltek minden várakozásnak

A Popakademie tavalyi terveinek beérett a gyümölcse: elindult az új popzenei és zeneipari szakértői mesterképzés. Az eredeti épületre két új emeletet húztak fel, ahol új szabadidős létesítmények, próbatermek és hangstúdiók állnak rendelkezésre. Az alkalmazottak és a diákok lelkesek, és új lehetőségek nyíltak arra is, hogy más országok zenészeivel dolgozzanak együtt.

Az akadémia nemzetközi hírének építése

A tavaly megrendezett nemzetközi nyári tábor igazi fénypont volt. Augusztus elején 80 diák töltött el egy hetet egymás társaságában, hogy tehetségüket és kultúráikat egyesítve a zenei stílusok gazdag egyvelegét hozzák létre. Sokan más európai zenei főiskolákról érkeztek, de voltak közöttük olyanok is, akik sokkal távolabbról, például az USA-ból és Kínából jöttek.

Ez kiválóan kiegészíti azokat a nemzetközi kapcsolatokat, amelyeknek a kiépítésébe az akadémia már korábban belefogott. Egy új együtttest is alapítottak dublini zenészekkel közösen, és mindenki izgatottan várja a további teendőket.

Az ilyen lehetőségek új távlatokat nyithatnak meg az akadémia számára, de Udo Dahmen igazgató óvatosabb. „Ha a csúcscról, Brüsszelből jobban koordinálnák a történéseket, más európai és nemzetközi rendezvények is virágozhatnak” – mondja. Egy európai szintű találkozó, a januárban megrendezett Európai Együtttesek és Zeneipar Tábora igazán értékes alkalom volt arra, hogy a zenével hivatásként foglalkozók összegyűljenek és új kapcsolatokat teremtsenek egymással, de ilyen csak ritkán adódik.

A személyes kapcsolatok nélkülözhetetlenek az EU által finanszírozott projektek lebonyolítása során

Az ERFA és az EU által kínált pénzügyi támogatások jól beváltak és biztosítják a projekt számára a szükséges stabilitást, de még volna hova fejlődni. Udo Dahmennek rengeteg ötlet van a tarsolyában, azonban a különböző típusú támogatásokhoz vezető pályázati eljárásokat nehéz átlátni, ha nem dolgoznak szorosan együtt olyan hivatalnokokkal, akik útbaigazítást tudnak adni a pályázatok labirintusában.

Amikor véget ért a MuZone Europe hálózat finanszírozása 2007-ben, a Leonardo program keretében működő bonni Bundesinstitut für Berufsbildung (az egész életen át tartó tanulásért felelős országos hivatal) már nem volt többé illetékes az akadémiahoz kapcsolódó projektpályázatokban. Így elveszett a személyes kapcsolat, és ma a projektmenedzsereknek már közvetlenül a brüsszeli Egész Életen Át Tartó Tanulás Végrehajtó Hatóságához kell fordulniuk.

Az akadémia mind regionális, mind helyi szinten erős támogatást élvez Németországban, így néha csüggesztő számukra, ha nem fogadják el minden projektjükét. A pályázatok benyújtására fordított fáradságos erőfeszítések ellenére gyakran elutasítják a projektjeiket, mert nem felelnek meg pontosan az uniós programok követelményeinek.

Ami a „földközelibb” dolgokat illeti, az uniós elvárásoknak való mindennapi megfelelés mechanizmusa időközben jól bejáratódott és most már fennakadások nélkül működik.

Tények és adatok

ERFA-hozzájárulás: 2,6 millió €

Nemzeti társfinanszírozás: 776 000 €

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.popakademie.de/>

2. PROJEKT

A SWANSEA-I EGYETEMEN MŰKÖDŐ NANOEGÉSZSÉGÜGYI KÖZPONTBÓL (CENTRE FOR NANOHEALTH, CNH)

A tudományos világ, a magánszféra és az állami egészségügyi szolgálat számára közös fórumot biztosító CNH a nanotechnológia alkalmazásával igyekszik diagnosztizálni a betegségeket és megtalálni a legmegfelelőbb gyógy módokat.

Teljes gőzzel folyik a vállalkozás fejlesztése

Lassan beindul az üzem a Nanoegészségügyi Központban, ahogy egyre több felszerelés és munkaerő érkezik Swansea-ba. A csoport – amely alig várja, hogy 2011 végén elkészüljenek saját, kifejezetten e célra felépített létesítményei a Swansea-i Egyetemen – elszántan folytatja munkáját különböző ideiglenes helyszíneken az egyetem területén.

A CNH jelenleg az ötéves támogatási időszak második évét tapossa, és jó úton halad üzleti fókuszának kialakításával és projektjeivel. Miután felszerelkeztek a szükséges eszközökkel, a CNH munkatársai jelenleg sok különböző céggel és kutatóközponttal igyekeznek kapcsolatba lépni, és így bővíteni ügyfélkörüket. Több orvosi biológiai központ már jelenleg is együttműködik a CNH-val új termékek és eljárások kifejlesztésén és tesztelésén. Más partnerei olyan helyi cégek, amelyek egy része azért helyezte át székhelyét Swansea-ba, hogy ki tudja használni a CNH által kínált szolgáltatásokat, az International Business Wales révén most már további ügyfelek is eljutnak a Központhoz.

Hogyan tehető kezelhetővé az uniós finanszírozási folyamat?

Az ERFA által nyújtott finanszírozás nélkülözhetetlen a Központ életképességéhez, Tim Claypole igazgató pedig készséggel elismeri, hogy az intézmény jövőbeli nyereségessége és hírneve az EU részvételétől is függ. Ezért az európai bürokráciával kapcsolatban szerzett negatív első benyomásokat legjobb a hosszú távú nyereség érdekében elviselendő szükséges rosszként felfogni. Az üzleti adatok ügyfelektől való összegyűjtése – a mindennapi feladatok egyike – néha frusztráló és lassan halad; ez nem kis terhet jelent egy olyan tudományos csapat számára, amely legszívesebben minél gyorsabban haladna előre a fejlesztéssel.

Az ügyfeleknek adatok széles körét kell megadniuk ahhoz, hogy CNH-projektként hivatalosan nyilvántartásba vehetők legyenek: például a forgalmat, az alkalmazottak számát, valamint – ami a legfontosabb – az általuk igénybe vett állami finanszírozási támogatás szintjét. A szükséges számadatokat ritkán tudja egyetlen személy megadni; a cégek mind másként tartják nyilván az adatokat, és értük más-más személy felel. Aztán ott vannak a bekérendő adatokban rejlő ellentmondások is: ha például kiderült, hogy az ügyfél érvényesíti az esélyegyenlőség elvét, hogyan várhatnák el tőle, hogy adjon meg számadatokat munkavállalói nemére és életkorára vonatkozóan!

Új horizontok az uniós hálózatokon keresztül

Ha azonban előrébb tekintünk, a várható új projektekre, a forgalomra és nyereségességre vonatkozó üzleti adatok mind hasznos reklámot jelentenek a Központ számára, és hozzájárulnak ahhoz, hogy versenyképesebb legyen az üzleti megbízások elnyerése tekintetében. Ezenkívül az adatokat az Európai Bizottság részére összeállító Walesi Európai Finanszírozási Hivatallal (Wales European Funding Office) negyedévenként tartott projekttervezetek segítenek abban is, hogy rendben elkészüljenek a jelentések, és biztosítva legyen a pénzeszközök rendszeres áramlása. „Ha már kialakult a jelentések elkészítésének struktúrája, ez nem túlzottan terhes feladat, és megnyugtató az a tudat, hogy a WEFO elégedett a projektekkel és az eljárásokkal” – mondja Claypole.

Az uniós finanszírozás az európai keretprogram (FP) keretében támogatott, együttműködésen alapuló kutatási projektek számára is új horizontokat nyit meg. Az EU által szervezett konferenciák és a CORDIS hálózat mind segítenek bennünket abban, hogy kiderítsük, kik, illetve milyen intézmények járnak velünk egy cipőben, és hol találjuk őket. Egyetlen üzletet sem kínálnak tálcan, de ha ma keményen együtt dolgozunk hálózatokon keresztül más tagállamok tudásaival, ez jelentősen hozzájárul majd ahhoz, hogy holnap meg tudjuk szerezni magunk számára a projekteket, és tartós, közvetlen kapcsolatban maradjunk a kollegáinkkal Európa-szerte. Claypole európai kilátásait illetően bizakodó: „Miután most már készen áll a felszerelés és a szakértelem, aktívan keressük a lehetséges kutatási partnereket más országokban.”

Tények és adatok

A Nanoegészségügyi Központ a „konvergencia” célkitűzés keretében valamivel több mint 21 millió euró támogatásban részesül. A finanszírozás 2009-ben kezdődött és öt évre szól.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

KÖZKINCCSÉ TETT ÖTLETEK, KÖZÖS EREDMÉNYEK

Íme, a RegioStars nyertesei

Kihirdették a leginnovatívabb európai regionális projekteknek odaítélt RegioStars-díjak 2010-es nyerteseit: a hat díjazott projekt Belgiumból, Svédországból, Litvániából (két díj), Németországból és Franciaországból érkezett. A nyertesek névsorát a 2010. május 20-án Brüsszelben tartott díjátadó ünnepségen hirdették ki, amelyen részt vett Johannes Hahn, a regionális politikáért felelős európai biztos is.

Idén hat díjért lehetett versenybe szállni: a két „CityStar”-díjon kívül három díjat IKT-témákkal kapcsolatban lehetett elnyerni, egyet pedig a tájékoztatás és a kommunikáció témakörében. A díjnyertes projektek a következőkkel foglalkoztak: egy volt bánya üzleti innovációs központtá történő átalakítása a belgiumi Genkben; mikrohitelzési intézet svédországi bevándorló nőknek; a számítógépes írástudás szintjének javítása Litvániában; új távfelügyeleti eszköz kifejlesztése a járóbeteg-ellátás számára a németországi Brandenburgban; nagysebességű szélessávú kapcsolatokkal való lefedettség növelése a franciaországi Auvergne-ben; valamint az EU által Litvániának nyújtott strukturális támogatás hivatalos honlapja.

A győzteseket csillagot formázó kristálykupával és a projektről készült kisfilmmel jutalmazták. A 24 döntősről, a részvételi feltételekről, valamint a zsűri összetételéről szóló információk a következő címen érhetők el:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/regiostars_en.cfm

A 2011-es díjak kategóriáit 2010 januárjában tették közzé, a pályázatok leadásának határideje 2010. július 16.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/video/regiostars2010/genk_fr.wmv

Nagysebességű szélessávú kapcsolat a franciaországi Auvergne-ben

C-Mine Központ, Genk, Belgium

Új üzleti modell a járó betegek felügyeletére, Brandenburg, Németország

Egy litván e-állampolgár elsajátítja a számítógépes írástudás alapjait, Litvánia

Mikrohitelzési intézet, Kelet-Közép-Svédország

URBACT ÉVES KONFERENCIA, 2010. NOVEMBER 30. – DECEMBER 1., LIÈGE (BELGIUM)

Ezen az éves konferencián összegyűlnek az URBACT-ban részt vevő 300 nagyváros és egyéb partner fontos szereplői: választott képviselők, gyakorlati szakemberek, a civil szféra tagjai, szakértők, a tagállamok és az Európai Bizottság képviselői, továbbá mindazok, akiknek szükségük van a városokkal kapcsolatos legfontosabb kihívásokról folytatott interaktív és konkrét vitákra.

Idén az URBACT „A városok reakciói a válságra” című tanulmányának eredményeit mutatja be a résztvevőknek, majd megvitatja velük azokat.

**8th European Week of Regions and Cities
Brussels**
4 - 7 October 2010

Európa 2020: versenyképesség, együttműködés és kohézió minden régióban

2003 óta évente, így idén 8. alkalommal rendezik meg a Régiók és Városok Európai Hete – OPEN DAYS rendezvénysorozatot, amely 2010. október 4-étől 7-éig fog tartani. Ez a kulcsfontosságú rendezvény, amelyet az Európai Bizottság Regionális Politikai Főigazgatósága (DG REGIO) szervez a Régiók Bizottságával közösen, több mint 100 konferenciát és szemináriumot fog felvonultatni Brüsszelben.

Azonban az OPEN DAYS nem pusztán brüsszeli rendezvény: a partnerek ezenkívül 260 helyi eseményt is lebonyolítanak szerte Európában. Összesen több mint 6000 résztvevőt várnak, köztük a helyi, regionális és országos szintű hatóságok képviselőit, az EU tisztségviselőit, tudósokat és újságírókat.

Versenyképesség, együttműködés és kohézió

Az EU új Európa 2020 stratégiájával és az Unió 2013 utáni kohéziós politikájáról folytatott vitákkal összhangban az idej OPEN DAYS három fő témának lesz szentelve: a versenyképességnek, az együttműködésnek és a kohézióknak.

- A versenyképességről szóló szemináriumok az innováció, a fejlesztés és a fenntartható gazdasági növekedés regionális dimenzióját állítják majd előtérbe.
- Az együttműködésről szóló műhelyek a területi és határokon átnyúló együttműködésre, az európai területi együttműködési csoportosulásra (EGTC), valamint a makrorégiókra mint a regionális kooperáció lehetséges jövőbeli eszközére fognak összpontosítani.
- Végül a kohézió témája alá sorolt rendezvények a területi és társadalmi kohézió fogalmát fogják taglalni. Ezenkívül azon is elgondolkodnak, hogyan integrálhatók sikeresebben a különböző politikák helyi szinten.

A konferenciához kapcsolódó workshopok a következőkről fognak szólni:

- A fiatalok, a bevándorlók és az idősek helye a jelen és a jövő városaiban, valamint a fenntartható és integrált várospolitika hozzáadott értéke e problémakörök kezelése tekintetében.
- A kis- és középméretű városok sikerének legfontosabb elemei.
- Fenntarthatóság, energiahatékonyság és pénzügyi döntések.
- Az URBACT félidős értékelése. Hogyan erősíthető az országok közötti kapcsolatok helyi szintű hatása?

Szeptembertől a következő oldalon regisztrálhat: www.urbact.eu

További információkért hívja ezt a számot: URBACT kommunikációs osztály – 00 33 (0)1 4917 4581

Hálózatépítési lehetőségek

A szemináriumokon és műhelyeken kívül az OPEN DAYS bőven kínál majd alkalmat az informálisabb eszmecserékre is. Például a Régiók Bizottsága által szervezett „találkozóhelyen” informális megbeszélések rendezhetők, és lehetőség lesz a hálózatépítésre is. Emellett ez a helyszín egy sor kiállításnak is otthont ad majd, ahol a partnerek bemutatják projektjeiket, szemléltethetik a bevált módszereket, valamint az állami és a magánszektor közötti partnerségeket ismertethetnek meg a közönséggel a regionális környezetbarát gazdaság, a fenntartható környezetbarát megoldások, valamint a területi együttműködés témakörökben.

Az elsőrangú tudósokat és kutatókat vendégül látó OPEN DAYS Egyetem a regionális fejlesztést és az EU kohéziós politikáját a tudomány nézőpontjából is megvilágítja, és további ösztönzéseket kínál majd a vitára. Végül az Európai Bizottság főépületének főbejáratánál újból fel fogják állítani a hagyományos OPEN DAYS színpadot, ahol a régiók kreatívabb módokon is bemutatják bevált gyakorlataikat, például zenei, színházi és táncelőadások formájában.

Reflektorfényben a regionális politika

Azóta, hogy 2003-ban először megrendezték, a Régiók és Városok Európai Hete – OPEN DAYS rövid idő alatt az év egyik legfontosabb regionális politikai eseményévé vált, amely évről évre egyre több résztvevőt vonz. Csak idén 34 országból 245 régió és nagyváros – több, mint valaha – jelentkezett különböző rendezvényekre partnerként. Az OPEN DAYS hatalmas sikerét a közelmúltban egy díjátadó ünnepség alkalmával is elismerték a Brüsszeli Értekezlet Hete keretében, amely a konferenciáigazgatásban dolgozó specialisták európai szintű kongresszusa.

A 2009-es OPEN DAYS a „Legjobb 2009-es rendezvény” díját vehette át a „Szövetségek és intézmények találkozó” kategóriában; a zsűri dicsérte innovatív voltáért és azért, hogy hozzájárult Brüsszel országos és nemzetközi presztízsének emeléséhez. Ez még inkább arra ösztönzi a szervezőket, hogy mindent megtegyenek annak érdekében, hogy az idej OPEN DAYS ismét átütő siker legyen.

A végleges program és az online regisztráció az OPEN DAYS honlapján érhető el a következő címen:

http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2010/index.cfm?nmenu=1&sub=100

IDŐPONT	ESEMÉNY	HELYSZÍN
Szeptember 23–24. (előreláthatólag)	A romák befogadása: Az adatgyűjtéstől és az értékeléstől az adatokon alapuló politikáig http://ec.europa.eu/regional_policy/	Brüsszel (BE)
Szeptember 23–24.	11. Balti Gazdasági Fórum – „Az EU balti tengeri stratégiája a régió versenyképességéért” http://www.conferences.lv/	Riga (LV)
Október 4–7.	Open Days – a régiók és városok 8. európai hete – „2020-as célkitűzés: Versenyképesség, együttműködés és kohézió valamennyi régió számára” http://www.opendays.europa.eu/	Brüsszel (BE)
Október 13–14.	Az EU balti tengeri stratégiájáról szóló éves fórum http://www.bssc.com/news.asp?id=8657&pid=79&sid=79	Tallinn (EE)
Október – november	Mikrofinanszírozási eszközök http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Brüsszel (BE)
November 18–19.	JESSICA és JEREMIE Konferencia http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/	Brüsszel (BE)
November 30. – december 1.	URBACT éves konferencia	Liège (BE)
2011. január 31. – 2011. február 1. (előreláthatólag)	5. Kohéziós Fórum	Brüsszel (BE)

A fenti eseményekről Inforegio weboldalunk Eseménynaptár rovatában talál bővebb tájékoztatást:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/

A Panorama egy későbbi számában terveink szerint azt fogjuk körüljárni, hogy a 2008-ban kezdődött gazdasági világválság miként hozott a felszínre eredendő szerkezeti gyengeségeket Európa számos országában és régiójában, függetlenül azok gazdasági és társadalmi fejlettségi szintjétől. Elemezzük az európai kohéziós politikán keresztül elérhető különféle válaszlehetőségeket, és e témával kapcsolatban nagyon szívesen várunk Önöktől is hozzászólásokat és példaértékű projekteket.

Ha meg szeretné osztani másokkal a fenti területekhez kapcsolódó érdekes munkáját, kérdéseket tenne fel, vagy ki akarja fejteni erre vagy a regionális politikát érintő bármely más kérdéskörre vonatkozó nézeteit, lépjen kapcsolatba velünk az alábbi címen:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-10-034-HU-C

ISSN 1725-8219

© Európai Unió, 2010.
Másolat készítése a forrás megjelölésével engedélyezett.

Európai Bizottság, Regionális Politikai Főigazgatóság
Kommunikáció, tájékoztatás,
kapcsolattartás a harmadik országokkal
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41
B-1040 Bruxelles
E-mail cím: regio-info@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

